

VODIČ KROZ **SADRŽAJ I STRUKTURU** **NACIONALNIH ISPITA** U ČETVRTOME RAZREDU U ŠKOLSKOJ GODINI 2024./2025.

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

VODIČ KROZ SADRŽAJ I STRUKTURU **NACIONALNIH ISPITA**
U ČETVRTOME RAZREDU U ŠKOLSKOJ GODINI 2024./2025.

Nakladnik:

Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

Za nakladnika:

Vinko Filipović, prof.
ravnatelj Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja

VODIČ KROZ SADRŽAJ I STRUKTURU
NACIONALNIH ISPITA U ČETVRTOME RAZREDU
U ŠKOLSKOJ GODINI 2024./2025.

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Vodič kroz sadržaj i strukturu
nacionalnih ispita u četvrtome razredu
u školskoj godini 2024./2025.

Zagreb, rujan 2024.

SADRŽAJ

PREDGOVOR	9
1. HRVATSKI JEZIK	11
1.1. CILJ ISPITIVANJA	11
1.2. SADRŽAJ ISPITA	11
1.3. STRUKTURA ISPITA	15
1.4. PRIMJERI ZADATAKA	16
2. MAĐARSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST / MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM	24
2.1. CILJ ISPITIVANJA	24
2.1. A FELMÉRÉS CÉLJA	34
2.2. SADRŽAJ ISPITA	24
2.2. A VIZSGA TARTALMA	34
2.3. STRUKTURA ISPITA / SADRŽAJ ISPITA	28
2.3. A FELMÉRÉS SZERKEZETE	39
2.4. PRIMJERI ZADATAKA	30
2.4. MINTAFELADATOK	40
3. SRPSKI JEZIK / СРПСКИ ЈЕЗИК	44
3.1. CILJ ISPITIVANJA	44
3.1. ЦИЉ ИСПИТИВАЊА	50
3.2. SADRŽAJ ISPITA	44
3.2. САДРЖАЈ ИСПИТА	50
3.3. STRUKTURA ISPITA	46
3.3. СТРУКТУРА ИСПИТА	53
3.4. PRIMJERI ZADATAKA	47
3.4. ПРИМЕРИ ЗАДАТАКА	54
4. ČEŠKI JEZIK / ČESKÝ JAZYK	57
4.1. CILJ ISPITIVANJA	57
4.1. CÍL ZKOUŠKY	68
4.2. SADRŽAJ ISPITA	57
4.2. OBSAH ZKOUŠKY	68
4.3. STRUKTURA ISPITA	63
4.3. STRUKTURA ZKOUŠKY	73
4.4. PRIMJERI ZADATAKA	64
4.4. PŘÍKLADY ÚKOLŮ	74

5. TALIJANSKI JEZIK / LINGUA ITALIANA (LINGUA MATERNA)	78
5.1. CILJ ISPITIVANJA	78
5.1. OBIETTIVO DELL'ESAME	87
5.2. SADRŽAJ ISPITA	78
5.2. CONTENUTO DELL'ESAME	87
5.3. STRUKTURA ISPITA	81
5.3. STRUTTURA DELL'ESAME	90
5.4. PRIMJERI ZADATAKA	82
5.4. ESEMPI DI ESERCIZI	91
6. MATEMATIKA	96
6.1. CILJ ISPITIVANJA	96
6.2. SADRŽAJ ISPITA	96
6.3. STRUKTURA ISPITA	99
6.4. PRIMJERI ZADATAKA	100
7. PRIRODA I DRUŠTVO	103
7.1. CILJ ISPITIVANJA	103
7.2. SADRŽAJ ISPITA	103
7.3. STRUKTURA ISPITA	107
7.4. PRIMJERI ZADATAKA	108

PREDGOVOR

Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja (u daljnjemu tekstu: Centar) provest će u školskoj godini 2024./2025. nacionalne ispite za učenike četvrtoga razreda u svim osnovnim školama Republike Hrvatske nakon dviju prethodnih godina uspješne provedbe nacionalnih ispita na uzorku učenika 81 odnosno 80 škola te jedne godine provedbe nacionalnih ispita u četvrtome razredu svih osnovnih škola Republike Hrvatske.

Učenici četvrtoga razreda pisat će nacionalne ispite iz Hrvatskoga jezika, Matematike, jezika nacionalnih manjina (samo za učenike koji se školuju na jeziku i pismu nacionalnih manjina) i Prirode i društva. Ispiti su usklađeni s predmetnim kurikulumima navedenih nastavnih predmeta. Zahvaljujem svima, ravnateljima, školskim koordinatorima, učiteljima te drugim odgojno-obrazovnim radnicima škola koje su do sada sudjelovale u provedbi nacionalnih ispita te očekujem da ćemo ove godine biti još bolji u provedbi ovoga vrlo zahtjevnoga zadatka.

Cilj je nacionalnih ispita, koji se provode u gotovo svim zemljama Europske unije i u našem okruženju, utvrditi temeljna znanja i kompetencije učenika na kraju pojedinih obrazovnih ciklusa. Učenici četvrtoga razreda pod istim će uvjetima provedbe pisati spomenute ispite kako bi se realno utvrdila njihova postignuća. Rezultati nacionalnih ispita bit će vrijedna povratna informacija učenicima i njihovim roditeljima, te učiteljima i školama u kojima se ispiti provode.

Centar je u svrhu što boljšega informiranja učenika, roditelja, škola i javnosti pripremio *Vodič kroz sadržaj i strukturu nacionalnih ispita u četvrtome razredu u školskoj godini 2024./2025.* (u daljnjemu tekstu: Vodič) s primjerima ispitnih zadataka.

Za svaki nastavni predmet prikazani su *Cilj ispitivanja, Sadržaj ispita, Struktura ispita i Primjeri zadataka*. U potpoglavlju *Sadržaj ispita* za svako su područje ispitivanja navedeni odgojno-obrazovni ishodi koje je moguće ispitati nacionalnim ispitom. Svaki je odgojno-obrazovni ishod razrađen na konkretne opise onoga što pristupnik mora znati, razumjeti i moći učiniti da bi postigao uspjeh u ispitu. *Struktura ispita* donosi informacije o broju i vrstama zadataka te trajanju pojedinih ispita. Na kraju prikaza svakoga nastavnog predmeta navedeno je po nekoliko primjera zadataka prema vrstama zadataka koji će biti primijenjeni u ispitima.

Očekujem od svih učenika da maksimalno odgovorno i motivirano pristupe pisanju nacionalnih ispita te im želim da postignu zadovoljavajući rezultat koji će realno prikazati njihova postignuća.

Vinko Filipović, prof.

1. HRVATSKI JEZIK

1.1. CILJ ISPITIVANJA

Nacionalnim ispitom iz Hrvatskoga jezika ispituje se ovladanost jezičnim vještinama čitanja i pisanja, jezičnim znanjem hrvatskoga jezika kao sustava, jezičnom vještinom čitanja na primjerima književnih i neknjiževnih tekstova (neprekinutih, isprekidanih, mješovitih i višestrukih tekstova) i jezičnom vještinom pisanja tekstova različitih vrsta i funkcionalnih stilova u opsegu i razvijenosti aktivnoga rječnika, u komunikacijskoj kompetenciji pri čitanju i pisanju tekstova različitih sadržaja, strukture, namjene i stilova te u poznavanju različitih idioma hrvatskoga jezika i jezično-književne kulturno-povijesne baštine.

Ispit je sastavljen prema Kurikulumu za nastavni predmet Hrvatski jezik za osnovne škole i gimnazije u Republici Hrvatskoj¹ (NN, br. 10/19).

1.2. SADRŽAJ ISPITA

U nacionalnome ispitu iz Hrvatskoga jezika za četvrti razred osnovne škole ispituju se odgojno-obrazovni ishodi/sadržaji iz triju područja ispitivanja, a jedno od ispitnih područja (*Čitanje*) sadrži dva potpodručja:

1. *Čitanje*
 - a) *Čitanje književnoga teksta*
 - b) *Čitanje obavijesnoga teksta*
2. *Hrvatski jezik*
3. *Pisanje*.

Nacionalnim ispitom iz Hrvatskoga jezika za četvrti razred ispituju se odgojno-obrazovni ishodi iz područja hrvatskoga jezika i komunikacije, područja književnosti i stvaralaštva te područja kulture i medija načelom vertikalno-spiralnoga slijeda s posebnim naglaskom na odgojno-obrazovne ishode od drugoga do četvrtoga razreda osnovne škole. Odgojno-obrazovni ishodi i nastavni sadržaji prvoga razreda nisu izrijekom navedeni u tablici 1., ali se njihova usvojenost podrazumijeva sukladno načelu vertikalno-spiralnoga slijeda. Ispitom su obuhvaćeni samo ishodi za koje su kurikulumom predviđene razine usvojenosti. Od ishoda za koje su predviđene razine usvojenosti ispitom u školskoj godini 2024./2025. ispituje se dio odgojno-obrazovnih ishoda iz svakoga od triju područja ispitivanja koja su u strukturu ispita prenesena tako da se slijede načela izrade ispita i organizacije ispitivanja.

¹ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_10_215.html

Tablica 1. Odgojno–obrazovni ishodi i nastavni sadržaji / sadržaji ispitivanja prema područjima ispitivanja Hrvatskoga jezika

PODRUČJE/POTPODRUČJE ISPITIVANJA	ODGOJNO–OBRAZOVNI ISHODI	NASTAVNI SADRŽAJI / SADRŽAJI ISPITIVANJA
Čitanje književnoga teksta	<p>OŠ HJ B.2.1. Učenik izražava svoja zapažanja, misli i osjećaje nakon slušanja/ čitanja književnoga teksta i povezuje ih s vlastitim iskustvom.</p> <p>OŠ HJ B.3.1. Učenik povezuje sadržaj i temu književnoga teksta s vlastitim iskustvom.</p> <p>OŠ HJ B.4.1. Učenik izražava doživljaj književnoga teksta u skladu s vlastitim čitateljskim iskustvom.</p> <p>OŠ HJ B.2.2. Učenik sluša/čita književni tekst i razlikuje književne tekstove prema obliku i sadržaju.</p> <p>OŠ HJ B.3.2. Učenik čita književni tekst i uočava pojedinosti književnoga jezika.</p> <p>OŠ HJ B.4.2. Učenik čita književni tekst i objašnjava obilježja književnoga teksta.</p>	<p>Vrste tekstova:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ lirska pjesma (domoljubna, pejzažna i šaljiva) ♦ slikopriče ♦ kratka priča ♦ bajka ♦ pjesma ♦ kratki igrokaz ♦ zagonetka ♦ dječji roman ♦ legenda ♦ pripovijetka ♦ basna ♦ poslovice, mudre izreke ♦ biografija <p>Književnoteorijski pojmovi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ pjesnička slika ♦ personifikacija i onomatopeja ♦ stih ♦ strofa ♦ ritam ♦ ponavljanja ♦ književni lik ♦ vrijeme radnje ♦ mjesto radnje ♦ pripovjedne tehnike ♦ dijalog ♦ monolog ♦ dramski lik
Čitanje obavijesnoga teksta	<p>OŠ HJ A.2.3. Učenik čita kratke tekstove tematski prikladne učeničkomu iskustvu, jezičnomu razvoju i interesima.</p> <p>OŠ HJ A.3.3. Učenik čita tekst i pronalazi važne podatke u tekstu.</p> <p>OŠ HJ A.4.3. Učenik čita tekst i preporučava sadržaj teksta služeći se bilješkama.</p> <p>OŠ HJ C.2.1. Učenik sluša/čita medijski tekst oblikovan u skladu s početnim opismenjavanjem i izdvaja važne podatke.</p>	<p>Vrste tekstova:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ obavijesni tekst ♦ obrazovni tekst ♦ strip ♦ tekst iz dječjih časopisa ♦ tekstovi u književnim i zabavno–obrazovnim časopisima za djecu ♦ tekst s grafičkim prikazom

PODRUČJE/POTPODRUČJE ISPITIVANJA	ODGOJNO–OBRAZOVNI ISHODI	NASTAVNI SADRŽAJI / SADRŽAJI ISPITIVANJA
Čitanje obavijesnoga teksta	<p>OŠ HJ C.3.1. Učenik pronalazi podatke koristeći se različitim izvorima primjerenima dobi učenika.</p> <p>OŠ HJ C.2.2. Učenik razlikuje medijske sadržaje primjerene dobi i interesu.</p> <p>OŠ HJ C.3.2. Učenik razlikuje tiskane publikacije primjerene dobi i interesima.</p>	
Hrvatski jezik	<p>OŠ HJ A.2.5. Učenik upotrebljava i objašnjava riječi, sintagme i rečenice u skladu s komunikacijskom situacijom.</p> <p>OŠ HJ A.3.5. Učenik oblikuje tekst služeći se imenicama, glagolima i pridjevima uvažavajući gramatička i pravopisna pravila.</p> <p>OŠ HJ A.4.5. Učenik oblikuje tekst primjenjujući znanja o imenicama, glagolima i pridjevima uvažavajući gramatička i pravopisna pravila.</p>	<p>Jezikoslovni pojmovi*:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ glas, slovo, slog, riječ ♦ rastavljanje riječi na slogove na kraju retka ♦ izjavna, upitna i usklikna rečenica ♦ jesna i niječna rečenica ♦ gramatičke kategorije vrste riječi: imenice, pridjevi, glagoli ♦ posvojni pridjevi ♦ pravila sročnosti ♦ umanjnice, uvećanice ♦ glagolska radnja, stanje i zbivanje ♦ prošlo, sadašnje i buduće vrijeme <p>* Primjena znanja jezikoslovnih pojmova vrednuje se i u području <i>Pisanja</i>.</p>
Pisanje	<p>OŠ HJ A.3.4. Učenik piše vođenim pisanjem jednostavne tekstove u skladu s temom.</p> <p>OŠ HJ A.2.5. Učenik upotrebljava i objašnjava riječi, sintagme i rečenice u skladu s komunikacijskom situacijom.</p> <p>OŠ HJ A.3.5. Učenik oblikuje tekst služeći se imenicama, glagolima i pridjevima, uvažavajući gramatička i pravopisna pravila.</p>	<p>Vrste tekstova:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ opis predmeta ili lika ♦ čestitka ♦ pismo ♦ pisani sastavak ♦ izvješće <p>Polazni sadržaji:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ plakati ♦ strip ♦ brošure ♦ reklamni letci ♦ grafički prikazi

PODRUČJE/POTPODRUČJE ISPITIVANJA	ODGOJNO–OBRAZOVNI ISHODI	NASTAVNI SADRŽAJI / SADRŽAJI ISPITIVANJA
Pisanje	<p>OŠ HJ A.4.5. Učenik oblikuje tekst primjenjujući znanja o imenicama, glagolima i pridjevima uvažavajući gramatička i pravopisna pravila.</p> <p>OŠ HJ C.2.1. Učenik sluša/čita medijski tekst oblikovan u skladu s početnim opismenjavanjem i izdvaja važne podatke.</p> <p>OŠ HJ C.3.1. Učenik pronalazi podatke koristeći se različitim izvorima primjerenima dobi učenika.</p> <p>OŠ HJ C.2.2. Učenik razlikuje medijske sadržaje primjerene dobi i interesu.</p> <p>OŠ HJ C.3.2. Učenik razlikuje tiskane publikacije primjerene dobi i interesima.</p>	<p>Pravopisni sadržaji*:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ veliko početno slovo: imena životinja i ljudi, blagdana i praznika, ulica, trgova i naseljenih mjesta, voda i gora, ustanova u užemu okruženju, knjiga i novina, naroda, stanovnika, država, geografskih cjelina, filmova ♦ dvotočka i zarez (u nabravanju) ♦ riječi s glasovima č, ć, dž, đ, ije/je/e/i ♦ pisanje pridjeva (opisni, gradivni i posvojni) na -čki, -ćki, -ski, -ški) ♦ posvojni pridjevi izvedeni od vlastitih imena <p>* Navedeni nastavni sadržaji mogu se ispitati i u području Hrvatskoga jezika.</p>

1.3. STRUKTURA ISPITA

Nacionalni ispit iz Hrvatskoga jezika za četvrti razred osnovne škole sastoji se od dviju ispitnih cjelina: *Čitanje i hrvatski jezik* te *Pisanje*. Prva ispitna cjelina *Čitanje i hrvatski jezik* sadrži ukupno 34 zadatka od čega 17 zadataka u području *Čitanje* (13 zadataka u potpodručju *Čitanje književnoga teksta* i 4 zadatka u potpodručju *Čitanje obavijesnoga teksta*) i 17 zadataka u području *Hrvatski jezik*. Svaki zadatak u ovoj ispitnoj cjelini nosi jedan bod. Drugu ispitnu cjelinu *Pisanje* čini jedan zadatak koji nosi 18 bodova. Ispit sadrži ukupno 35 zadataka i donosi ukupno 52 boda.

U tablici 2. navedeni su broj zadataka i broj bodova za svaku ispitnu cjelinu.

Tablica 2. Broj zadataka i broj bodova za svaku ispitnu cjelinu

CJELINA ISPITIVANJA	PODRUČJE	POTPODRUČJE	BROJ ZADATAKA	BROJ BODOVA
1.	Čitanje	Čitanje književnoga teksta	13	13
		Čitanje obavijesnoga teksta	4	4
	Hrvatski jezik		17	17
2.	Pisanje		1	18
UKUPNO			35	52

Nacionalni ispit iz Hrvatskoga jezika traje ukupno **150 minuta**. Svaka od dviju ispitnih cjelina traje po **75 minuta**. Između prve i druge ispitne cjeline je stanka u trajanju od **30 minuta**.

1.4. PRIMJERI ZADATAKA

1. primjer

Pozorno pročitaj pjesmu.

Gorke trešnje

U dvorištu stoji trešnja
a njezina svaka grana
blista plodom, svijetli rodnom,
ko crveni list đerdana*.

Brat i sestra iz susjedstva,
neumorni trešnjoborci,
među rodne grane sjeli,
pa zobali kao čvorci.

Pune grane – to je carstvo
za dva tako mala gosta,
a njih dvoje jedu, jedu,
čini im se nikad dosta.

Ali kad su najzad sašli
s grana trešnje brat i sestra,
trbusi im ponabrekli
ko bubnjevi džez-orkestra.

Od bolova lice mršte,
gegucaju kao patke,
stenju: – Sad su trešnje gorke,
a bile su tako slatke.

Ratko Zvrko

* đerdan – ogrlica

Što znači da su slatke trešnje postale gorke?

- A. Djeca su ukrala trešnje.
- B. Djeci su prisjele trešnje.
- C. Trešnje nisu bile zrele.
- D. Trešnje su zobali čvorci.

Točan odgovor: B

Područje ispitivanja: Čitanje

Potpodručje ispitivanja: Čitanje književnoga teksta

Odgojno-obrazovni ishodi:

OŠ HJ B.2.2. Učenik sluša/čita književni tekst i razlikuje književne tekstove prema obliku i sadržaju.

OŠ HJ B.3.2. Učenik čita književni tekst i uočava pojedinosti književnoga jezika.

OŠ HJ B.4.2. Učenik čita književni tekst i objašnjava obilježja književnoga teksta.

Kognitivna razina: razumijevanje

Procijenjena težina: teško

2. primjer

U kojoj je od sljedećih rečenica upotrijebljen posvojni pridjev?

- A. U ormaru je svilena haljina.
- B. U ormaru je haljina od svile.
- C. U ormaru je mamina haljina.
- D. U ormaru je haljina od mame.

Točan odgovor: C

Područje ispitivanja: *Hrvatski jezik*

Potpodručje ispitivanja: *Jezični ustroj*

Odgojno-obrazovni ishodi:

OŠ HJ A.3.5. Učenik oblikuje tekst služeći se imenicama, glagolima i pridjevima, uvažavajući gramatička i pravopisna pravila.

OŠ HJ A. 4.5. Učenik oblikuje tekst primjenjujući znanja o imenicama, glagolima i pridjevima uvažavajući gramatička i pravopisna pravila.

Kognitivna razina: razumijevanje

Procijenjena težina: srednje teško

3. primjer

Lisica i jarac

Lisica padne u bunar i nije znala kako izaći. Dođe žedan jarac do istoga bunara i upita lisicu je li voda dobra. Prikrivajući svoju nevolju, ona stade hvaliti vodu i nagovarati ga da siđe. On iz silne želje za vodom siđe u bunar. Kad je ugasio žeđ, stane s lisicom mozgati o izlasku iz bunara. Lisica predloži jarcu da on upre prednje noge o zid i primakne rogove kako bi ona preko njegovih leđa izašla iz bunara. Obeća mu da će potom izvući i njega. Nakon dugog nagovaranja, jarac pristane i pomogne lisici izaći. Kada je izašla, lisica se počne udaljavati. Jarac je stade grditi da krši obećanje. Lisica se okrene i reče:

– Dragoviću moj, da si imao toliko pameti koliko dlaka na bradi, ne bi ni sišao u bunar. Prije bi razmislio kako ćeš izaći.

Prilagođeno prema Ezopovoj basni

Koja riječ u sljedećoj rečenici može zamijeniti istaknutu riječ, a da smisao rečenice ostane isti?

Jarac je stade **grditi** da krši obećanje.

- A. koriti
- B. podsjećati
- C. tužiti
- D. upozoravati

Točan odgovor: A

Područje ispitivanja: *Hrvatski jezik*

Potpodručje ispitivanja: *Čitanje književnoga teksta*

Odgojno-obrazovni ishodi:

OŠ HJ A.2.5. Učenik upotrebljava i objašnjava riječi, sintagme i rečenice u skladu s komunikacijskom situacijom.

OŠ HJ A.3.5. Učenik oblikuje tekst služeći se imenicama, glagolima i pridjevima, uvažavajući gramatička i pravopisna pravila.

OŠ HJ A. 4.5. Učenik oblikuje tekst primjenjujući znanja o imenicama, glagolima i pridjevima uvažavajući gramatička i pravopisna pravila.

Kognitivna razina: razumijevanje

Procijenjena težina: srednje teško

4. primjer

Pčela – koristan kukac

Pčela je jedini kukac na planetu koji proizvodi med, hranu koju vole i ljudi. Med, vosak, matična mlijječ i pelud cijenjeni su pčelinji proizvodi. Do meda nije lako doći. Pčele moraju posjetiti cvijet oko 100 000 puta kako bi proizvele kilogram meda.

Tijelo pčela podijeljeno je na glavu, prsa i zadak. Pčela ima tri para nogu, četiri krila, žalac i poseban trbuh koji zadržava biljni sok. Treće noge služe im za prijenos peludi. Na njima se nalaze brojne dlačice koje su tako složene da tvore košaricu u koju pčela sakuplja pelud. Veoma su korisne jer oprašuju biljke. Kad otkrije livadu s cvijećem, pčela odmah leti u pčelinjak da obavijesti druge pčele. Pčele nemaju razvijeno osjetilo sluha, ali zato komuniciraju s okolinom putem vibracija.

U košnici postoji savršen red. Svaka pčela obavlja određeni posao. Matica je kraljica pčela. Trut je mužjak pčele. Pčele hraniteljice hrane mlade pčele, graditeljice grade saće, luče vosak i matičnu mlijječ. Čistačice čiste košnicu i krilima ubacuju svjež zrak, a stražarice i radilice donose nektar, pelud, propolis i vodu. Pčela radilica živi u prosjeku od 40 do 50 dana. Lete brzinom od 25 km na sat i mogu zamahnuti krilima čak 200 puta u sekundi.

Pčele imaju važnu ulogu u održavanju ekološke ravnoteže jer oprašuju širok spektar biljnih vrsta. Trećina svjetskih usjeva ovisi o pčelama i oprašivanju. Posljednjih nekoliko desetljeća pčele su počele odumirati zabrinjavajućom brzinom. Uzroci su tomu sve više štetočina i bolesti, onečišćenje i smanjenje područja za njihovu ispašu. Osobito ih ugrožava uporaba pesticida. Znatno smanjenje broja pčela ili njihovo potpuno izumiranje dovelo bi do velikog ili potpunog nestanka životno važnih namirnica za ljude.

Izvor: <https://www.skole.hr/zanimljivosti-o-pcelama/>

Što omogućuje pčeli da prenosi pelud?

- A. brzina mahanja krilima
- B. komuniciranje putem vibracija
- C. struktura dlačica na nogama
- D. trbuh koji zadržava biljni sok

Točan odgovor: C

Područje ispitivanja: Čitanje

Potpodručje ispitivanja: Čitanje obavijesnoga teksta

Odgojno-obrazovni ishodi:

OŠ HJ A.2.3. Učenik čita kratke tekstove tematski prikladne učeničkomu iskustvu, jezičnomu razvoju i interesima.

OŠ HJ A.3.3. Učenik čita tekst i pronalazi važne podatke u tekstu.

OŠ HJ A.4.3. Učenik čita tekst i prepričava sadržaj teksta služeći se bilješkama.

Kognitivna razina: prepoznavanje

Procijenjena težina: lagano

5. primjer

ZADATAK PISANJA

Organizirana je humanitarna akcija prikupljanja dječjih knjiga i slikovnica. Pozorno promotri sve podatke koji se nalaze u tablici, na fotografijama, u ilustracijama i na grafičkome prikazu. Napiši **izvješće** o provedenoj humanitarnoj akciji u koje ćeš uvrstiti sve navedene podatke. Izvješće treba imati najmanje 100 riječi.

Područje ispitivanja: *Pisanje*

Potpodručje ispitivanja: *Pisanje obavijesnoga teksta*

Odgojno-obrazovni ishod:

OŠ HJ A.3.4. Učenik piše vođenim pisanjem jednostavne tekstove u skladu s temom.

Kognitivna razina: primjena

Procijenjena težina: srednje teško

Ostvarenost sadržaja

3 boda U izvještaj su uneseni svi elementi iz grafičkoga prikaza koji odgovaraju na pitanja *Tko?*, *Što?*, *Kada?*, *Gdje?* i *Koliko?*. Dopušteno je izostavljanje do dvaju manje važna podatka.

Učenik je obuhvatio ključne podatke:

TKO?

Tko je organizirao?

- Gradska knjižnica Marka Marulića Split

Tko je sudjelovao?

- osnovne škole i vrtići Republike Hrvatske

Tko je prikupio najviše knjiga?

- Osnovna škola Petra Hektorovića, Stari Grad na Hvaru
- Dječji vrtić *Ciciban*, Velika Gorica

ŠTO?

Što je organizirano?

- humanitarna akcija *Daruj knjigu* za Gradsku knjižnicu i čitaonicu Petrinja
- završna svečanost i objava rezultata

KADA?

- vrijeme trajanja humanitarne akcije (od 1. 2. 2023. do 14. 2. 2023.)
- datum završne svečanosti 14. 2. 2023. na Međunarodni dan darivanja knjiga

GDJE?

- završna svečanost na Narodnom trgu u Splitu

TKO?/ŠTO?/KOLIKO?

Koje su ustanove prikupile najviše knjiga i koliko?

- Osnovna škola Petra Hektorovića, Stari Grad na Hvaru (380 kom.)
- Dječji vrtić *Ciciban*, Velika Gorica (292 kom.)

Kojih je knjiga prikupljeno najviše i koliko?

- *Čudnovate zgode šegrta Hlapića*, 88 komada
- *Koko u Parizu*, 53 komada
- *Ježeva kućica*, 35 komada
(uz moguće ispuštanje do dvaju manje važnih podatka, primjerice broja prikupljenih knjiga, datuma završne svečanosti 14. 2. 2023.)

2 boda

- nedostaju 2, 3 ili 4 podatka

1 bod

- nedostaje 5 ili 6 podataka

0 bodova

- nedostaje 7 ili više podataka
- piše izvješće o nekome drugom projektu (većina podataka koje navodi nije navedena u polaznome sadržaju)
- od broja bodova (3, 2 ili 1) oduzima se 1 bod ako je učenik napisao podatke koji nisu u polaznome tekstu (bilo je sunčano vrijeme, putovali su autobusom iz svojega mjesta u Zagreb, netko drugi bio je organizator, sudjelovala je naša škola i sl.)

Stil i povezanost teksta

Ako je tekst napisan kao obavijest (u budućemu glagolskom vremenu), dodjeljuje mu se 0 bodova.

3 boda

- pisanje u 3. licu (pogrešno je ako piše u 1. licu jd. i mn. – kao da je sudionik, odnosno treba dosljedno pisati o događaju u kojemu nije sudjelovao)
- jasno sadržajno i grafički vidljiva trodijelna struktura teksta (dominanto se vrednuje struktura sadržaja, logičan i kronološki slijed događaja)
- dosljedno napisan u prošlome glagolskom vremenu; jasno je istaknuto da se događaj zbilo u prošlosti (u interpretaciji podataka može se prihvatiti nekoliko rečenica u sadašnjemu glagolskom vremenu koje ne narušavaju spoznaju o tome da je događaj bio u prošlosti)
- rečenice su smislene, potpune i međusobno povezane, nema nepotrebnih ponavljanja (prihvaća se subjektivni odnos prema događaju u završnome dijelu izvješća)

2 boda

- nedostaje 1 element

1 bod

- nedostaju 2 elementa

0 bodova

- nedostaju 3 ili 4 elementa

Jezična točnost**3 boda**

- u potpunosti poštuje pravopisnu normu – pisanje velikoga i maloga početnog slova (na početku rečenice, u imenima naseljenih mjesta, ulica i trgova, praznika, ustanova, naslovima knjiga, geografskih cjelina, datuma), rečenični znakovi, glasovi -č, -ć, -dž, -đ, skupovi -ije, -je, -i, -e, dvotočka i zarez u nabranjanju, pisanje niječnice, rastavljanje riječi na kraju retka
- točni oblici promjenjivih vrsta riječi (npr. imenice, glagoli, pridjevi)
- (dopuštene su do 2 različite pogreške)

2 boda

- (dopuštene su od 3 ili 4 različite pogreške)

1 bod

- (dopuštene su od 5 do 7 različitih pogrešaka)

0 bodova

- (8 i više različitih pogrešaka)

2. MAĐARSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST / MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

2.1. CILJ ISPITIVANJA

Nacionalnim ispitom iz Mađarskoga jezika i književnosti ispituju se znanje mađarskoga jezika i književnosti, upotreba govornoga i pisanoga jezika, tumačenje klasičnih i suvremenih književnih djela i književnosti koje su učenici četvrtih razreda stekli tijekom dosadašnjega osnovnoškolskog obrazovanja.

Ispit je sastavljen prema Kurikulumu za nastavni predmet Mađarski jezik i književnost za osnovnu i srednju školu s nastavom na jeziku i pismu mađarske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj (model A)² (NN, br. 83/20).

2.2. SADRŽAJ ISPITA

U nacionalnome ispitu iz Mađarskoga jezika i književnosti za četvrti razred osnovne škole ispituju se odgojno-obrazovni ishodi/sadržaji iz triju područja ispitivanja.

Svako područje sadrži potpodručja:

1. *Jezik i komunikacija*
 - a) *Razumijevanja teksta*
 - b) *Jezično izražavanje*
 - c) *Jezične razine*
 - d) *Jezik i društvo*
2. *Književnost i stvaralaštvo*
 - a) *Teorija književnosti*
 - b) *Analiza književnoga djela*
 - c) *Spoznaje o književnome djelu*
3. *Medijska kultura*
 - a) *Mediji i društvo.*

Nacionalnim ispitom iz Mađarskoga jezika za četvrti razred ispituju se odgojno-obrazovni ishodi iz područja *Jezik i komunikacija*, *Književnost i stvaralaštvo* te *Medijska kultura* s posebnim naglaskom na odgojno-obrazovne ishode od prvoga do četvrtoga razreda osnovne škole. Ispitom su obuhvaćeni samo ishodi za koje su kurikulumom predviđene razine usvojenosti. Od tih se ishoda ispitom u školskoj godini 2024./2025. ispituje dio odgojno-obrazovnih ishoda iz svakoga od triju područja.

² https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2020_07_83_1555.html

U tablici 3. za svako područje ispitivanja navedeni su odgojno-obrazovni ishodi te pripadajući nastavni sadržaji na kojima se temelji ispitivanje.

Tablica 3. Odgojno-obrazovni ishodi i nastavni sadržaji/sadržaji ispitivanja prema područjima ispitivanja Mađarskoga jezika i književnosti

PODRUČJE ISPITIVANJA	ODGOJNO–OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA/ NASTAVNI SADRŽAJI
JEZIK I KOMUNIKACIJA		
Razumijevanje teksta	OŠ MJA.2.1. Učenik sluša, s razumijevanjem prati pročitani tekst i odgovara cjelovitim rečenicama na postavljena pitanja.	<ul style="list-style-type: none"> ♦ sluša s razumijevanjem jednostavne i kratke tekstove koji su u skladu s jezičnim razvojem i dobi ♦ sluša i prati smjernice
	OŠ MJA.3.1. Učenik s razumijevanjem prati čitani ili slušani tekst i na osnovi pitanja prepričava sadržaj teksta.	<ul style="list-style-type: none"> ♦ sluša i razumije tekstove primjerene jezičnomu razvoju ♦ iznosi redosljed događaja
	OŠ MJA.4.1. Učenik samostalno i jasno prepričava i interpretira sadržaj pročitana ili slušana teksta.	<ul style="list-style-type: none"> ♦ čita i sluša s razumijevanjem tekst i izdvaja bitne podatke iz teksta ♦ sažima, tumači i procjenjuje poruke tekstova koji su primjereni jezičnoj dobi
Jezično izražavanje	OŠ MJA.2.2. Učenik govori i razgovara o zadanoj temi iz svakodnevnoga života u skladu s dobi.	<ul style="list-style-type: none"> ♦ izražava misli usmeno i pisano oblikujući cjelovite rečenice
	OŠ MJA.3.2. Učenik se usmeno i pisano jasno izražava o zadanim temama.	<ul style="list-style-type: none"> ♦ samostalno se usmeno i pisano izražava cjelovitim rečenicama o svakodnevnim temama ili temama povezanim s književnim tekstovima
	OŠ MJA.4.2. Učenik razgovijetno govori i pokrećera spravu o slobodno odabranoj ili zadanoj temi, samostalno izražava svoje mišljenje u skladu s komunikacijskom situacijom.	<ul style="list-style-type: none"> ♦ primjenjuje pravopisna pravila ♦ pazi na pravilnu strukturu tijekom oblikovanja teksta (odabir naslova, odvajanje bitnoga od nebitnoga, kompozicija teksta, redosljed događaja)

PODRUČJE ISPITIVANJA	ODGOJNO–OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA/ NASTAVNI SADRŽAJI
JEZIK I KOMUNIKACIJA		
Jezične razine	<p>OŠ MJA.2.3. Učenik piše riječi i rečenice pri čemu primjenjuje naučena pravopisna pravila i jezične spoznaje.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ prepoznaje i imenuje naučene jezične pojmove te ih rabi tijekom rješavanja različitih zadataka ♦ prepoznaje i imenuje glasove i slova; razlikuje riječi od rečenica ♦ nabraja glasove abecede ♦ upotrebljava redosljed slova pri rješavanju različitih vrsta zadataka ♦ razlikuje otvornike i zatvornike; grupira glasove s obzirom na njihovo trajanje (dugi i kratki otvornici) ♦ prepoznaje pravilo rastavljanja riječi na slogove ♦ prepoznaje korijen i nastavak riječi ♦ prepoznaje nastavke u riječima u rečenici i tekstu, pravilno upotrebljava nastavke riječi i sklonjive riječi (-ba, -be, -ban, -ben, -val/-vel, -ból/-ból, -tól/-tól, -t, -hoz/-hez/-höz, -va/ -ve/-vá/-vé, -kor) ♦ primjenjuje pravopisna pravila u skladu s jezičnim razvojem i rječnikom
	<p>OŠ MJA.3.3. Učenik prepoznaje i imenuje naučene jezične pojmove, vrste riječi te primjenjuje naučena pravila.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ prepoznaje i imenuje uskličnu, zapovjednu rečenicu i rečenicu za izražavanje želje prema namjeri govornika ♦ prepoznaje odnose među riječima (riječi sličnoga ili istoga značenja i riječi suprotnoga značenja) i pravilno ih primjenjuje ♦ razlikuje vrste riječi te prepoznaje i imenuje naučene riječi prema značenju (glagol, imenica, pridjev) ♦ izdvaja vrste riječi unutar rečenica ♦ prepoznaje i pravilno upotrebljava članove i prijedloge ♦ prepoznaje i imenuje naučene vrste riječi prema značenju u skupini riječi, rečenicama i tekstovima

PODRUČJE ISPITIVANJA	ODGOJNO–OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA/ NASTAVNI SADRŽAJI
JEZIK I KOMUNIKACIJA		
Jezične razine	OŠ MJ A.4.3. Učenik rješava zadatke i piše kratke tekstove uz pravilnu primjenu jezičnih znanja.	<ul style="list-style-type: none"> ♦ prepoznaje i imenuje naučene jezične pojmove i primjenjuje pravopisna pravila
Jezik i društvo	OŠ MJ A.3.4. Učenik sudjeluje u njegovanju i očuvanju jezičnih vrijednosti svoga zavičaja.	<ul style="list-style-type: none"> ♦ njeguje vlastitu kulturu i običaje
	OŠ MJ A.4.4. Učenik svoj jezični identitet potvrđuje kulturološkim spoznajama.	<ul style="list-style-type: none"> ♦ na različite načine predstavlja naučene izreke i poslovice
KNJIŽEVNOST I SVARALAŠTVO		
Teorija književnosti	OŠ MJ B.2.1. Učenik čita s razumijevanjem i u skladu s književnom vrstom tekst primjeren dobi.	<ul style="list-style-type: none"> ♦ razumije pročitani književni tekst ♦ odgovara na pitanja o književnome tekstu nakon čitanja u sebi
	OŠ MJ B.3.1. Učenik čita s razumijevanjem književni tekst primjeren dobi, prepoznaje i određuje književnu vrstu pročitanaoga teksta.	<ul style="list-style-type: none"> ♦ jasno, automatizirano čita naglas i u sebi ♦ prepoznaje različite oblike i vrste tekstova (s kojima je već upoznat) ♦ prepoznaje jednostavne književne tekstove prema vrsti na temelju njihovih obilježja
	OŠ MJ B.4.1. Učenik čita s razumijevanjem književni tekst primjeren dobi, imenuje vrstu teksta i opisuje njegova obilježja.	<ul style="list-style-type: none"> ♦ prepoznaje književna sredstva u lirskim tekstovima (stih, ritam, rima, refren, usporedba, personifikacija) ♦ prepoznaje i određuje vrste priča i obilježja priča
Analiza književnoga djela	OŠ MJ B.2.2. Učenik izražava svoja zapažanja i osjećaje usmeno i pisano nakon slušanja ili čitanja književnoga teksta primjerenoga dobi.	<ul style="list-style-type: none"> ♦ određuje likove i mjesto radnje ♦ analizira likove prema njihovim karakteristikama ♦ prepoznaje rimu u pjesmama
	OŠ MJ B.3.2. Učenik usmeno izražava svoje mišljenje i doživljaj o pročitaneome književnom tekstu primjerenoga dobi.	<ul style="list-style-type: none"> ♦ određuje likove i osobine likova (unutarnje i vanjske) ♦ objašnjava obilježja likova u pročitanim književnim tekstovima
Spoznaje o književnome djelu	OŠ MJ B.2.3. Učenik prepoznaje i razlikuje književne tekstove prema obliku i sadržaju.	<ul style="list-style-type: none"> ♦ prepoznaje jednostavne književne tekstove prema obilježjima vrste ♦ razlikuje pjesme od proznih tekstova

PODRUČJE ISPITIVANJA	ODGOJNO–OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA/ NASTAVNI SADRŽAJI
KNJIŽEVNOST I SVARALAŠTVO		
<i>Spoznaje o književnome djelu</i>	OŠ MJ B.4.3. Učenik na osnovi pročitana opisuje obilježja književnoga teksta i književne vrste.	<ul style="list-style-type: none"> ♦ čita s razumijevanjem kraće narodno i umjetničko stvaralaštvo u stihu, pjesme ♦ imenuje i razlikuje književne vrste
MEDIJSKA KULTURA		
<i>Mediji i društvo</i>	OŠ MJ C.4.2. Učenik sluša ili čita informacije iz različitih medijskih izvora te samostalno ističe bit različitih medijskih poruka.	<ul style="list-style-type: none"> ♦ traži, skuplja i obrađuje informacije iz različitih izvora (pozivnica, pismo) ♦ iz pronađenih informacija ističe i izdvaja bitno i na taj način proširuje svoje znanje

2.3. STRUKTURA ISPITA / SADRŽAJ ISPITA

Nacionalni ispit iz Mađarskoga jezika za četvrti razred osnovne škole sastoji se od triju područja ispitivanja: *Jezik i komunikacija*, *Književnost i stvaralaštvo* i *Medijska kultura*. Područje *Jezik i komunikacija* sadrži ukupno 22 zadatka (3 zadatka u potpodručju *Razumijevanje teksta*, 16 zadataka u potpodručju *Jezične razine* i 3 zadatka u potpodručju *Jezik i društvo*). Područje *Književnost i stvaralaštvo* sadrži ukupno 13 zadataka (3 zadatka u potpodručju *Teorija književnosti*, 8 zadataka u potpodručju *Analiza književnoga djela* i 2 zadatka u potpodručju *Spoznaje o književnome djelu*). Područje *Medijska kultura* sadrži ukupno 4 zadatka (u potpodručju *Mediji i društvo*).

Potpodručje *Jezično izražavanje* sadrži jedan zadatak (zadatak pisanja).

Ispit sadrži ukupno 40 zadataka i donosi ukupno 57 bodova.

U tablici 4. navedeni su broj zadataka i broj bodova za svaku ispitnu cjelinu.

Tablica 4. Broj zadataka i broj bodova za svaku ispitnu cjelinu

ISPITNA CJELINA	PODRUČJE	POTPODRUČJE	BROJ ZADATAKA	BROJ BODOVA
1.	<i>Jezik i komunikacija</i>	<i>Razumijevanje teksta</i>	3	3
		<i>Jezične razine</i>	16	16
		<i>Jezik i društvo</i>	3	3
	<i>Književnost i stvaralaštvo</i>	<i>Teorija književnosti</i>	3	3
		<i>Analiza književnoga djela</i>	8	8
		<i>Spoznaje o književnome djelu</i>	2	2
		<i>Medijska kultura</i>	<i>Mediji i društvo</i>	4
2.	<i>Pisanje</i>	<i>Jezično izražavanje</i>	1	18
UKUPNO			40	57

Nacionalni ispit iz Mađarskoga jezika i književnosti traje ukupno **110 minuta**. Prva ispitna cjelina traje **60 minuta**, a druga **50 minuta**. Između prve i druge ispitne cjeline stanka je od **15 minuta**.

2.4. PRIMJERI ZADATAKA

1. primjer

Melyik mondatban van aláhúzva a melléknév?

- A. Peti ír.
- B. A gyerekek szorgalmasak.
- C. Anna gyönyörű virágot rajzolt.
- D. A kiskutyák vidáman futkároznak az udvaron.

Točan odgovor: B

Područje ispitivanja: *Jezik i komunikacija*

Potpodručje ispitivanja: *Jezične razine*

Odgojno-obrazovni ishod:

OŠ MJ A.2.3. Učenik piše riječi i rečenice pri čemu primjenjuje naučena pravopisna pravila i jezične spoznaje.

Kognitivna razina: pamćenje

Procijenjena težina: teško

2. primjer

Figurmesen olvasd el az alábbi szöveget, majd karikázd be a helyes választ!

Csigabiga

Napos mohán
melegsík a
bolszemü kis
csigabiga;
korán kibujt
s most vár, pihen,
fél és örül,
mint a szívem,
nem tudva: itt
van-e a tél
vagy új tavaszt
hoz már a szél;
nem tudja még,
mi a világ:
ibolya? vagy
csak hóvirág?

Szabó Lőrinc

Mit olvastál?

- A. mesét
- B. regényt
- C. verset
- D. elbeszélést

Točan odgovor: C

Područje ispitivanja: *Književnost i stvaralaštvo*

Potpodručje ispitivanja: *Teorija književnosti*

Odgojno-obrazovni ishodi:

OŠ MJ A.2.2. Učenik govori i razgovara o zadanoj temi iz svakodnevnoga života u skladu s dobi.

OŠ MJ B.3.2. Učenik usmeno izražava svoje mišljenje i doživljaj o pročitanome književnom tekstu primjerenoga dobi.

Kognitivna razina: razumijevanje

Procijenjena težina: srednje teško

3. primjer

Hány órakor kezdődik a buli?

- A. 14:00
- B. 15:00
- C. 16:00
- D. 17:00

Točan odgovor: B

Područje ispitivanja: *Medijska kultura*

Potpodručje ispitivanja: *Mediji i društvo*

Odgojno-obrazovni ishod:

OŠ MJ C.4.2. Učenik sluša ili čita informacije iz različitih medijskih izvora te samostalno ističe bit različitih medijskih poruka.

Kognitivna razina: razumijevanje

Procijenjena težina: lagano

4. primjer

Írj legalább 80 szóból álló fogalmazást a kedvenc állatodról!

BEVEZETŐ:

Melyik a kedvenc állatod?

Miért?

TÁRGYALÁS:

Hogy néz ki?

Hol él?

Mivel táplálkozik?

Találkoztál e már vele?

BEFEJEZÉS:

Miért szereted?

Područje ispitivanja: *Jezik i komunikacija*

Potpodručja ispitivanja: *Jezično izražavanje, Jezične razine*

Odgojno-obrazovni ishodi:

OŠ MJ A.2.3. Učenik piše riječi i rečenice pri čemu primjenjuje naučena pravopisna pravila i jezične spoznaje.

OŠ MJ A.3.2. Učenik se usmeno i pisano jasno izražava o zadanim temama.

Kognitivna razina: primjena

Procijenjena težina: teško

Smjernice za bodovanje

Potrebno je odgovoriti na sva postavljena pitanja. Također je potrebno obratiti pozornost na pravopis i interpunkciju. Treba izbjegavati nepotrebna ponavljanja.

Sastavak će se vrednovati s nula bodova:

- ako je u potpunosti nerazumljiv ili nečitak
- ako je napisan velikim tiskanim slovima
- ako se napisano ne odnosi na zadatak
- ako sadrži manje od 80 riječi
- ako nema odgovora (predan prazan papir).

2.1. A FELMÉRÉS CÉLJA

A magyar nyelv és irodalom tantárgyra vonatkozó országos felmérés a 4. osztályos diákok tantárgyi ismereteit és ezen ismeretek alkalmazását méri fel. A felméréssel elsősorban az irodalmi és gyakorlati szövegek értő olvasását, valamint bizonyos szövegek pótlását, és a magyar nyelvi ismereteket ellenőrizzük.

A felmérés összhangban van a magyar nyelv és irodalom tantárgy (A modell)³ nemzeti alaptantervével (curriculumával).

2.2. A VIZSGA TARTALMA

Az általános iskola negyedik osztályának magyar nyelv és irodalomból történő felmérése a tantárgy nemzeti alaptantervében meghatározott oktatási-nevelési eredménycélokat három területhez kapcsolatosan vizsgálja:

1. *Magyar nyelv és kommunikáció*
 - a) *Szövegértés*
 - b) *Szövegalkotás*
 - c) *Nyelvi szintek*
 - d) *Nyelv és társadalom*
2. *Irodalom és irodalmi alkotások*
 - a) *Irodalomelmélet*
 - b) *Műelemzés*
 - c) *Műismeret*
3. *Médiakultúra*
 - a) *Média és társadalom.*

A felmérés a magyar nyelv és kommunikáció, az irodalom és irodalmi alkotások és a médiakultúra témakört érintve ellenőrzi a diákok készségeit az alábbi fejlesztési területeken: szövegértés, szövegalkotás, nyelvi szintek, nyelv és társadalom, irodalomelmélet, műelemzés, műismeret, médiumok, média és társadalom.

Az elvárásokat az általános iskola 1. – 4. osztályaira vonatkozó oktatási-nevelési célok adják meg annak figyelembevételével, hogy az adott célhoz kapcsolódóan mely eredménycélok teljesítése elvárható a felmérés megírásakor.

Az alábbi táblázat tartalmazza azon eredménycélokat, melyek megvalósításának mértékét a felmérés vizsgálni kívánja, illetve azokat a tartalmi elvárásokat, amelyeknek a diákoknak meg kell felelniük.

³ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2020_07_83_1555.html

3. táblázat A magyar nyelv és irodalom tantárgy oktatási és nevelési eredménycéljai, oktatási tartalmai, valamint a vizsga tartalma vizsgaterületek szerint

FEJLESZTÉSI TERÜLET	EREDMÉNYCÉLOK	OKTATÁSI–NEVELÉSI ELVÁRÁSOK
MAGYAR NYELV ÉS KOMMUNIKÁCIÓ		
Szövegértés	ÁI MNY A.2.1. A tanuló hallgatja, figyelemmel kíséri az olvasott szöveget és teljes mondatokkal válaszol a feltett kérdésekre.	<ul style="list-style-type: none"> • hallgatja és megéri a fejlődési szintjének megfelelő egyszerű és rövid szerkezetű szövegeket • és követi az adott utasításokat
	ÁI MNY A.3.1. A tanuló figyelemmel kíséri az olvasott szöveget és feltett kérdések alapján elmondja annak tartalmát.	<ul style="list-style-type: none"> • megéri a fejlődési szintjének megfelelő szövegeket • pontos időrendbe állítja a cselekményt
	ÁI MNY A.4.1. A tanuló az olvasott szöveget önállóan értelmezi.	<ul style="list-style-type: none"> • megéri az olvasott szöveget, és kiemeli a fontos információkat • összefoglalja, értelmezi és értékeli az életkori szintjének megfelelő szöveg üzenetét és tanulságát
Szövegalkotás	ÁI MNY A.2.2. A tanuló a korának megfelelően beszél és beszélget a megadott témáról és élethelyzetekről.	<ul style="list-style-type: none"> • gondolatait teljes mondatokban fejezi ki szóban és írásban
	OŠ MJA.3.2. A tanuló érthetően fejezi ki magátbeszédben és írásban a megadott témáról.	<ul style="list-style-type: none"> • önállóan alkot összefüggő mondatokat mindennapi és irodalmi témákban szóban és írásban
	ÁI MNY A.4.2. A tanuló érthetően beszél, és vitát indít a megadott vagy szabad témáról, megfelelően önállóan fejezi ki mondanivalóját.	<ul style="list-style-type: none"> • alkalmazza a helyesírás szabályait • fogalmazási ismereteit alkalmazva ügyel a helyes szerkezetre (címválasztás, lényeges és lényegtelen elkülönítése, a szöveg felépítése, az események időrendiszerrendje)

FEJLESZTÉSI TERÜLET	EREDMÉNYCÉLOK	OKTATÁSI-NEVELÉSI ELVÁRÁSOK
MAGYAR NYELV ÉS KOMMUNIKÁCIÓ		
Nyelvi szintek	<p>ÁI MNY A.2.3. A tanuló a szavak és mondatok írása során alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat, valamint a nyelvtani és nyelvhelyességi ismereteket.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ felismeri és megnevezi a tanult nyelvtani fogalmakat, és a különféle feladatmegoldásban használja a szabályokat ♦ felismeri és megnevezi a hangokat, a betűket, felismeri a szavak és a mondatok határát ♦ felsorolja az ábécé hangjait ♦ gyakorlati feladatokban használja a betűrendet ♦ gyakorlati feladatokban használja a betűrendet megkülönbözteti a magán- és mássalhangzókat ♦ felismeri a szótagolás szabályszerűségeit ♦ felismeri a szótó és a toldalékok jelölését ♦ felismeri a toldalékos szavakat a szövegben; helyesen használja a szavak toldalékos alakját; helyesen írja a ragos szóalakokat (-ba, -be, -ban, -ben, -val/-vel, -ból/-ből, -tól/-től, -t, -hoz/-hez/-höz, -va/ -ve/-vá/-vé, -kor) ♦ alkalmazza a helyesírási szabályokat a begyakorolt szókészlet körében
	<p>ÁI MNY A.3.3. A tanuló felismeri és megnevezi a tanult nyelvtani fogalmakat, alkalmazza a tanult szabályokat. Felismeri és megnevezi a tanult szófajokat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ a felkiáltó, a felszólító és az óhajtó mondatokban a beszélő szándékának felismerése és megnevezése ♦ egyes hangalakokat és jelentésviszonyokat (rokon értelmű szavak, azonos alakú szavak, ellentétes jelentésű szavak) felismer, alkalmaz ♦ különbséget tesz a szófajok között, felismeri és megnevezi a tanult szófajokat jelentésük alapján (ige, főnév, melléknév) ♦ azonosítja a szófajokat a mondatban ♦ felismeri a névelőt és a névutót, azokat helyesen alkalmazza ♦ a tanult szófajokat toldalékos formában is szójelentés alapján felismeri és megnevezi szócsoportokban, mondatokban és szövegekben

FEJLESZTÉSI TERÜLET	EREDMÉNYCÉLOK	OKTATÁSI–NEVELÉSI ELVÁRÁSOK
MAGYAR NYELV ÉS KOMMUNIKÁCIÓ		
Nyelvi szintek	ÁI MNY A.4.3. A tanuló kibővített nyelvi ismereteit helyesen alkalmazza a feladatok megoldásában	<ul style="list-style-type: none"> felismeri és megnevezi a tanult nyelvtani fogalmakat és helyesírási ismereteket, használja a szabályokat
Nyelv és társadalom	ÁI MNY A.3.4. A tanuló részt vesz nyelvi–közösségi értékeinek ápolásában.	<ul style="list-style-type: none"> ápolja a saját kultúráját és hagyományait
	ÁI MNY A.4.4. A tanuló a nyelvi identitását kulturális ismeretekkel támasztja alá	<ul style="list-style-type: none"> különböző módon megjeleníti az ismert szólások, közmondások jelentését
IRODALOM ÉS IRODALMI ALKOTÁSOK		
Irodalomelmélet	ÁI MNY B.2.1. A tanuló életkori sajátosságainak megfelelő szöveget olvas értő olvasással, az irodalmi szöveget a műfaj sajátosságainak megfelelően olvassa. Megérti az olvasott irodalmi szöveget.	<ul style="list-style-type: none"> megérti az elolvasott irodalmi szöveget néma olvasás után válaszol a feltett irodalmi kérdésekre
	ÁI MNY B.3.1 A tanuló életkori sajátosságainak megfelelő irodalmi szöveget olvas értő olvasással, felismeri és megnevezi az elolvasott szöveg műfaját.	<ul style="list-style-type: none"> folyékonyan, automatizáltan olvas hangosan és némán felismeri a különböző típusú, műfajú szövegeket, amelyekről tanult felismeri az egyszerű irodalmi szövegeket műfaji jellemzőik alapján
	ÁI MNY B.4.1. A tanuló életkori sajátosságainak megfelelő irodalmi szöveget olvas értő olvasással, megnevezi a műfaját és jellemzi azt.	<ul style="list-style-type: none"> felismeri a művészeti eszközöket költői szövegben (verssor, ritmus, rím, refrén, hasonlatok, megszemélyesítés) felismeri és meghatározza a mesefajtákat és azok jellegzetességeit
Műelemzés	ÁI MNY B.2.2. A tanuló életkori sajátosságainak megfelelő irodalmi szövegek olvasása/hallgatása alapján kifejezi az olvasottak által nyújtott élményeit, érzelmeit szóban és írásban.	<ul style="list-style-type: none"> meghatározza a szereplőket és a helyszínt jellemzi a szereplőket tulajdonságaik alapján felismeri a rímeket a versekben
	ÁI MNY B.3.2. A tanuló életkori sajátosságainak megfelelő irodalmi szövegek olvasása alapján szóban és írásban megfogalmazza a szöveg által nyújtott élményét, véleményét.	<ul style="list-style-type: none"> megnevezi olvasmányai szereplőit és azok tulajdonságait (külső,belső) megmagyarázza cselekedeteiket

FEJLESZTÉSI TERÜLET	EREDMÉNYCÉLOK	OKTATÁSI–NEVELÉSI ELVÁRÁSOK
IRODALOM ÉS IRODALMI ALKOTÁSOK		
Műismeret	ÁI MNY B.2.3. A tanuló forma és tartalom alapján felismeri és megkülönbözteti az irodalmi alkotásokat.	<ul style="list-style-type: none"> ♦ felismeri az egyszerű irodalmi szövegeket műfaji jellemzőik alapján ♦ megkülönbözteti a verses és prózai műveket formai szempontból
	ÁI MNY B.4.3. A tanuló az olvasottak alapján leírja az irodalmi alkotások sajátosságait.	<ul style="list-style-type: none"> ♦ olvas és megért rövidebb nép és műköltészeti alkotásokat, verseket ♦ megnevezi és megkülönbözteti az irodalmi műfajokat egymástól
MÉDIAKULTÚRA		
Média és társadalom	ÁI MNY C.4.2. A tanuló hallgatja, olvassa az információkat tartalmazó médiaszövegeket, és önállóan kiemeli a különböző médiumú információk lényegét.	<ul style="list-style-type: none"> ♦ különböző adatokat, információkat gyűjt, keres és kezel néhány forrásból ♦ a gyűjtött információkból kiemeli a lényegét, és ezáltal bővíti ismereteit

2.3. A FELMÉRÉS SZERKEZETE

Az országos felmérés szerkezete magyar nyelvből a 4. évfolyam számára az alábbi három egységet öleli fel: *Magyar nyelv és kommunikáció*, *Irodalom és irodalmi alkotások*, *Médiakultúra*. Az első vizsgafüzet tartalma: A *Magyar nyelv és kommunikáció* a második kérdéscsoportban 22 feladatot tartalmaz (3 feladat *Szövegértés*ből, 16 feladat *Nyelvi szintek*ből, 3 feladat *Nyelv és társadalomból*). A *Irodalom és irodalmi alkotások* az első kérdéscsoportban 13 feladatot tartalmaz (3 feladat *Irodalomelmélet*ből, 8 feladat *Műelemzés*ből, 2 feladat *Műismeret*ből). A *Médiakultúra* a harmadik kérdéscsoportban 4 feladatot tartalmaz (*Média és társadalomból*).

Az második vizsgafüzet tartalma: Egy *Szövegalkotási* feladatot tartalmaz.

A felmérés összesen 40 feladatot tartalmaz, amelyben 57 pontot szerezhhetnek a tanulók.

4. táblázat A feladatok száma és az elérhető pontszámok egységenként

4. táblázat A feladatok száma és az elérhető pontszámok egységenként

VIZSGÁLATI EGYSÉG	TERÜLET	ALTERÜLET	FELADAT-SZÁM	PONTSZÁM
1.	Magyar nyelv és kommunikáció	Szövegértés	3	3
		Nyelvi szintek	16	16
		Nyelv és társadalom	3	3
	Irodalom és irodalmi alkotások	Irodalomelmélet	3	3
		Műelemzés	8	8
		Műismeret	2	2
Médiakultúra	Média és társadalom	4	4	
2.	Fogalmazás	Szövegalkotás	1	18
ÖSSZESEN			40	57

Az első vizsgaegység megoldására a diákoknak **60 perc**, míg a második vizsgaegység megoldására **50 perc** áll rendelkezésükre. A két vizsgaegység között a tanulóknak **15 perces** szünet lesz biztosítva.

2.4. MINTAFELADATOK

1. példa

Melyik mondatban van aláhúzva a melléknév?

- A. Peti ír.
- B. A gyerekek szorgalmasak.
- C. Anna gyönyörű virágot rajzolt.
- D. A kiskutyák vidáman futkároznak az udvaron.

Helyes válasz: B

Felmérés területe: *Magyar nyelv és kommunikáció*

Felmérés alterülete: *Nyelvi szintek*

Oktatási-nevelési célok:

ÁI MNY A.2.3. A tanuló a szavak és mondatok írása során alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat, valamint a nyelvtani és nyelvhelyességi ismereteket.

Kognitív szint: tudás

Nehézségi szint: közepes

2. példa

Figyelmesen olvasd el az alábbi szöveget, majd karikázd be a helyes választ!

Csigabiga

Napos mohán
melegszik a
botszemű kis
csigabiga;
korán kibujt
s most vár, pihen,
fél és örül,
mint a szívem,
nem tudva: itt
van-e a tél
vagy új tavaszt
hoz már a szél;
nem tudja még,
mi a világ:
ibolya? vagy
csak hóvirág?

Szabó Lőrinc

Mit olvastál?

- A. mesét
- B. regényt
- C. verset
- D. elbeszélést

Pontos válasz: C

Felmérés területe: *Irodalom és irodalmi alkotások*

Felmérés alterülete: *Irodalomelmélet*

Oktatási-nevelési célok:

ÁI MNY B.2.2. A tanuló életkori sajátosságainak megfelelő irodalmi szövegek olvasása/hallgatása alapján kifejezi az olvasottak által nyújtott élményeit, érzelmeit szóban és írásban.

ÁI MNY B.3.2. A tanuló életkori sajátosságainak megfelelő irodalmi szövegek olvasása alapján szóban és írásban megfogalmazza a szöveg által nyújtott élményét, véleményét.

Kognitív szint: értés

Nehézségi szint: nehéz

3. példa

Hány órakor kezdődik a buli?

- A. 14:00
- B. 15:00
- C. 16:00
- D. 17:00

Helyes válasz: B

Felmérés területe: Médiakultúra

Felmérés alterülete: Média és társadalom

Oktatási-nevelési cél:

ÁI MNY C.4.2. A tanuló hallgatja, olvassa az információkat tartalmazó médiaszövegeket, és önállóan kiemeli a különböző médiumú információk lényegét.

Kognitív szint: értés

Nehézségi szint: könnyű

4. példa

Írj legalább 80 szóból álló fogalmazást a kedvenc állatodról!

BEVEZETŐ:

Melyik a kedvenc állatod?

Miért?

TÁRGYALÁS:

Hogy néz ki?

Hol él?

Mivel táplálkozik?

Találkoztál e már vele?

BEFEJEZÉS:

Miért szereted?

Felmérés területe: *Magyar nyelv és kommunikáció*

Felmérés alterülete: *Szövegalkotás, Nyelvi szintek*

Oktatási-nevelési cél:

ÁI MNY A.3.2.

A tanuló érthetően fejezi ki magát beszédben és írásban a megadott témáról.

ÁI MNY A.2.3.

A tanuló a szavak és mondatok írása során alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat, valamint a nyelvtani és nyelvhelyességi ismereteket.

Kognitív szint: alkalmazás

Nehézségi szint: nehéz

Útmutató a fogalmazás megírásához

Szükségszerű válaszolni minden feltett kérdésre.

Fontos a helyesírási szabályok betartása.

Elkerülendő a szóismétlés.

A fogalmazást 0 ponttal értékelendő a következő szituációkban:

- A fogalmazás teljes mértékben értelmetlen és olvashatatlan
- A fogalmazás nagy nyomtatott betűkkel van írva
- A leírtak nem kapcsolódnak a feladathoz
- A fogalmazás kevesebb, mint 80 szóból áll
- Nincs válasz (üres lapot adott át a tanuló).

3. SRPSKI JEZIK / СРПСКИ ЈЕЗИК

3.1. CILJ ISPITIVANJA

Nacionalnim ispitom iz Srpskoga jezika ispituju se znanja i kompetencije koje su učenici stekli tijekom učenja i poučavanja nastavnoga predmeta Srpski jezik radi sporazumijevanja u različitim komunikacijskim situacijama, putem različitih medija i u različite svrhe.

Ispit je sastavljen prema Kurikulumu nastavnoga predmeta Srpski jezik za osnovnu i srednju školu s nastavom na jeziku i ćirilichnome pismu srpske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj (Model A)⁴ (NN, 93/19).

3.2. SADRŽAJ ISPITA

U nacionalnome ispitu iz Srpskoga jezika za četvrti razred osnovne škole ispituju se odgojno-obrazovni ishodi/sadržaji iz četiriju područja ispitivanja:

1. *Književnost*
2. *Jezik*
3. *Kultura izražavanja i stvaralaštvo – Pisanje.*

Nacionalnim ispitom iz Srpskoga jezika za četvrti razred ispituju se odgojno-obrazovni ishodi od prvoga do četvrtoga razreda iz navedenih područja. Ispitom su obuhvaćeni samo ishodi za koje su kurikulumom predviđene razine usvojenosti. Od tih se ishoda za koje su predviđene razine usvojenosti ispitom u školskoj godini 2024./2025. ispituje dio odgojno-obrazovnih ishoda iz svakoga od prvih triju područja ispitivanja koja su u strukturu ispita prenesena tako da se slijede načela izrade ispita i organizacije ispitivanja.

U tablici 5. za svako područje ispitivanja navedeni su odgojno-obrazovni ishodi te pripadajući nastavni sadržaji na kojima se temelji ispitivanje.

⁴ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/full/2019_10_93_1828.html

Tablica 5. Odgojno–obrazovni ishodi i nastavni sadržaji/sadržaji ispitivanja prema područjima ispitivanja Srpskoga jezika

PODRUČJE	ODGOJNO–OBRAZOVNI ISHODI	NASTAVNI SADRŽAJI/ SADRŽAJI ISPITIVANJA
Književnost	<p>SJ OŠ A.1.1. Učenik razlikuje pjesmu, priču i kratke narodne umotvorine.</p> <p>SJ OŠ A.2.1. Učenik razlikuje pjesmu, priču, dramski tekst i kratke narodne umotvorine.</p> <p>SJ OŠ A.3.1. Učenik razlikuje narodnu i autorsku književnost.</p> <p>SJ OŠ A.4.1. Učenik razlikuje književne vrste.</p>	<p>Vrste tekstova:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ lirski pjesma ♦ basna ♦ dramski tekst ♦ kratke narodne umotvorine: poslovice, zagonetke, brzalice, pitalice ♦ znanstvenopopularni tekstovi ♦ informativni tekstovi <p>Književnoteorijski pojmovi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ tema ♦ dijalog ♦ stih, rima ♦ poredba, personifikacija ♦ dijelovi fabule (uvod, zaplet, rasplet)
Jezik	<p>SJ OŠ B.1.2. Učenik obogaćuje fond riječi.</p> <p>SJ OŠ B.2.1. Učenik obogaćuje fond riječi.</p> <p>SJ OŠ B.2.3. Učenik razlikuje vrste rečenica po komunikacijskoj funkciji i po obliku.</p> <p>SJ OŠ B.2.4. Učenik primjenjuje osnovna pravopisna pravila.</p> <p>SJ OŠ B.3.1. Učenik obogaćuje fond riječi.</p> <p>SJ OŠ B.3.2. Učenik razlikuje vrste riječi (imenice, glagole i pridjeve).</p> <p>SJ OŠ B.3.4. Učenik primjenjuje osnovna pravopisna pravila.</p> <p>SJ OŠ B.4.1. Učenik razlikuje značenje riječi i izraza te gradi nove riječi.</p> <p>SJ OŠ B.4.2. Učenik razlikuje vrste riječi (imenice, glagole, pridjeve, osobne zamjenice i brojeve).</p> <p>SJ OŠ B.4.3. Učenik razlikuje rečenice i povezuje ih u smislen, cjelovit tekst.</p>	<p>Jezični pojmovi</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ slog ♦ riječi sličnoga i suprotnoga značenja, riječi različitoga oblika, a istog ili sličnoga značenja, riječi istoga oblika, a različitoga značenja ♦ osnovno i preneseno značenje riječi ♦ izjavna, upitna, zapovjedna i usklična rečenica ♦ jesna i niječna rečenica ♦ imenice, pridjevi, glagoli ♦ posvojni i opisni pridjevi ♦ vlastite, zajedničke i zbirne imenice ♦ osobne zamjenice ♦ umanjenice, uvećanice ♦ prošlo, sadašnje i buduće vrijeme ♦ glagolska lica ♦ veliko početno slovo ♦ posvojni pridjevi izvedeni od vlastitih imena ♦ upravni i neupravni govor ♦ subjekt ♦ predikat ♦ brojevi

PODRUČJE	ODGOJNO–OBRAZOVNI ISHODI	NASTAVNI SADRŽAJI/ SADRŽAJI ISPITIVANJA
<i>Kultura izražavanja i stvaralaštvo – Pisanje</i>	SJOŠ C.1.3. SJOŠ C.3.3. SJOŠ C.4.3. Učenik razvija vještinu pisanja.	♦ pisani sastavak

3.3. STRUKTURA ISPITA

Nacionalni ispit iz Srpskoga jezika za četvrti razred osnovne škole sastoji se od dviju ispitnih cjelina u koje su implementirana tri područja.

Prva ispitna cjelina sadrži 33 zadataka višestrukoga izbora. Svaki zadatak nosi jedan bod. Drugu ispitnu cjelinu *Kultura izražavanja i stvaralaštvo – Pisanje* čini jedan zadatak koji nosi 18 bodova.

Ispit sadrži ukupno 34 zadatka i donosi ukupno 51 bod.

U tablici 6. navedeni su broj zadataka i broj bodova za svaku ispitnu cjelinu.

Tablica 6. Broj zadataka i broj bodova za svaku ispitnu cjelinu

ISPITNA CJELINA	PODRUČJE	BROJ ZADATAKA	BROJ BODOVA
1.	<i>Književnost</i>	16	16
	<i>Jezik</i>	17	17
2.	<i>Kultura izražavanja i stvaralaštvo – Pisanje</i>	1	18
UKUPNO		34	51

Nacionalni ispit iz Srpskoga jezika traje ukupno **105 minuta**. Prva ispitna cjelina traje **60 minuta**, a druga ispitna cjelina traje **45 minuta**. Između prve i druge ispitne cjeline stanka je od **15 minuta**.

3.4. PRIMJERI ZADATAKA

1. primjer

Пажљиво прочитај текст.

Непослушан мали миш

Кад мали миш први пут у животу спази мачка, упита мајку каква је то ствар.

– Не питај, мој синко, зла и опака! Зове се мачак. Само добро упамти ово: кад год га видиш у кући, не излази из рупе, да те не снађе несрећа.

– Мачак! Та и име му је страшно – рече мали миш – а гледај га како мирно стоји, само се лиже и глади.

– Не веруј му, велим ти, да те зло не снађе. Кад се он невешт чини, онда га се највише чувај!

Луди мишић не може да мирује, извирује, провирује, хтео би га боље видети. Кад виде да је од рупе окренут, он извири:

– Још малчице ближе, да га боље видим. Паф! – мачак на њега шапом.

– Ци, ци, цију!

– Ха, цију – вели му мати.

– Нећеш да слушаш, сврбе те леђа, нашао си ко ће те чешати.

Доситеј Обрадовић

Којој књижевној врсти припада наведени текст?

- A. ауторска басна
- B. драмски текст
- C. народна бајка
- D. лирска песма

Тоčan odgovor: A

Područje ispitivanja: *Književnost*

Odgojno-obrazovni ishod:

SJ OŠ A.2.1. Učenik razlikuje pjesmu, priču, драмски текст i kratke narodne umotvorine.

Razrada ishoda: Razlikuje basnu na temelju tekstualnih obilježja.

Kognitivna razina: pamćenje

Procijenjena težina: lagano

2. primjer

У којој од реченица је подвучен присвојни придев?

- A. Бакина сестра ми је исплела диван, бели џемпер.
- B. Бакина сестра ми је исплела је диван, бели џемпер.
- C. Бакина сестра ми је исплела диван, бели џемпер.
- D. Бакина сестра ми је исплела диван, бели џемпер.

Točan odgovor: C

Područje ispitivanja: *Jezik*

Odgojno-obrazovni ishod:

OŠ SJ B.4.2. Učenik razlikuje vrste riječi (imenice, glagole, pridjeve, osobne zamjenice i brojeve).

Razrada ishoda: Razlikuje opisne i posvojne pridjeve.

Kognitivna razina: razumijevanje

Procijenjena težina: srednje teško

3. primjer

Како гласи придев од именице *тајна*?

- A. тајне
- B. тајити
- C. тајност
- D. тајновит

Točan odgovor: D

Područje ispitivanja: *Jezik*

Odgojno-obrazovni ishod:

SJ OŠ B.4.1. Učenik razlikuje značenje riječi i izraza i gradi nove riječi.

Razrada ishoda: Izvodi nove riječi od drugih riječi, npr. imenice od pridjeva i glagola i obrnuto.

Kognitivna razina: primjena

Procijenjena težina: teško

4. primjer

Пажљиво прочитај упутство за писање састава.

Састав обликуј као заокружену целину с уводом, разрадом и закључком.

Пази да приликом писања састава примењујеш правописна и граматичка правила.

Пази на употребу великог слова.

Реченице не почињи на исти начин.

Избегавај непотребна понављања.

Пиши јасне и међусобно повезане реченице.

Води рачуна о уредности.

Пажљиво прочитај задатак за писање који се налази на новом листу.

ЗАДАТАК ПИСАЊА

Напиши састав према следећим упутствима:

ОПИС ЛИКА – Мој друг/Моја другарица

1. УВОД (Увод треба да буде занимљив, 2 – 3 реченице – Како се зове твој друг/ твоја другарица? Зашто је он/она важна особа у твом животу?) Његова улога је да уведе у причу и заинтересује читаоца.
2. РАЗРАДА (детаљан опис, када описујете обратите пажњу на изглед и особине личности)
 - Спољашњи изглед: очи, коса, лице, нос, руке, висина, стас, начин облачења
 - Интересовања: Чиме се бави? Шта воли да ради?
 - Унутрашње лепота: особине (врлине и мане) Шта ти се свиђа код ње? Зашто је другачији / другачија од осталих?
 - Твој однос са том особом: Шта волите да радите заједно?
3. ЗАКЉУЧАК (упечатљив, 2 – 3 реченице, у вези са претходно написаним, треба да садржи твоје мишљење и осећаје према другу/другарици)

Састав треба да има најмање 70 речи.

Smjernice za bodovanje

Potrebno је ispoštovati sve zadane smjernice.

Također је potrebno obratiti pozornost na pravopis i interpunkciju.

Treba избегавати nepotrebna ponavljanja.

Sastavak će се vrednovati s nula bodova:

- ако је у потпуности nerazumljiv или nečitak
- ако је napisan velikim tiskanim slovima
- ако се не односи на zadatak
- ако sadrži manje od 70 riječi
- ако nema odgovora (predan prazan papir).

3.1. ЦИЉ ИСПИТИВАЊА

Националним испитом из Српског језика испитују се знања и компетенције које су ученици стекли током процеса учења и подучавања наставног предмета Српски језик ради споразумевања у различитим комуникацијским ситуацијама, путем различитих медија и у различите сврхе.

Испит је састављен према Курикулуму наставнога предмета Српски језик за основну и средњу школу с наставом на језику и ћириличком писму српске националне мањине у Републици Хрватској (Модел А)⁵ (NN, 93/19).

3.2. САДРЖАЈ ИСПИТА

У националном испиту из српског језика за четврти разред основне школе испитују се васпитно-образовни исходи/садржаји из четири подручја испитивања:

1. *Књижевност*
2. *Језик*
3. *Култура изражавања и стваралаштво – Писање.*

Националним испитом из Српског језика за четврти разред испитују се васпитно-образовни исходи од првог до четвртог разреда из наведених подручја. Испитом су обухваћени само исходи за које су курикулумом предвиђени нивои усвојености. Од тих исхода за које су предвиђени нивои усвојености испитом у школској години 2024/2025. испитује део васпитно-образовних исхода из сваког од прва три подручја испитивања која су у структуру испита пренесена тако да се поштују принципи израде испита и организације испитивања.

У табели 5. за свако подручје испитивања наведени су васпитно-образовни исходи и припадајући наставни садржаји на којима се темељи испитивање.

Табела 5. Васпитно-образовни исходи и наставни садржаји/садржаји испитивања према подручјима испитивања Српскога језика.

ПОДРУЧЈЕ	ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНИ ИСХОДИ	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ/САДРЖАЈИ ИСПИТИВАЊА
Књижевност	<p>SJ OŠ A.1.1. Ученик разликује песму причу и кратке народне умотворине.</p> <p>SJ OŠ A.2.1. Ученик разликује песму причу, драмски текст и кратке народне умотворине.</p> <p>SJ OŠ A.3.1. Ученик разликује народну и ауторску књижевност.</p> <p>SJ OŠ A.4.1. Ученик разликује књижевне врсте.</p>	<p>Врсте текстова:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ лирска песма ♦ басна ♦ драмски текст ♦ кратке народне умотворине: пословице, загонетке, брзалице, питалице ♦ научнопопуларни текстови ♦ информативни текстови <p>Књижевнотеоријски појмови:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ тема ♦ дијалог ♦ стих, рима ♦ поређење, персонификација ♦ делови фабуле (увод, заплет, расплет)
Језик	<p>SJ OŠ B.1.2. Ученик обогађује фонд речи.</p> <p>SJ OŠ B.2.1. Ученик обогађује фонд речи.</p> <p>SJ OŠ B.2.3. Ученик разликује врсте реченица по комуникацијској функцији и по облику.</p> <p>SJ OŠ B.2.4. Ученик примењује основна правописна правила.</p> <p>SJ OŠ B.3.1. Ученик обогађује фонд речи.</p> <p>SJ OŠ B.3.2. Ученик разликује врсте речи (именице, глаголе и придеве).</p> <p>SJ OŠ B.3.4. Ученик примењује основна правописна правила.</p> <p>SJ OŠ B.4.1. Ученик разликује значење речи и израза те гради нове речи.</p> <p>SJ OŠ B.4.2. Ученик разликује врсте речи (именице, глаголе, придеве, личне заменице и бројеве).</p>	<p>Језички појмови:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ слог ♦ речи сличног и супротног значења, речи различитог облика а истог или сличног значења, речи истог облика, а различитог значења ♦ основно и пренесено значење речи ♦ обавештајна, упитна, заповедна и узвична реченица ♦ потврдна и одрична реченица ♦ именице, придеви, глаголи ♦ присвојни и описни придеви ♦ властите, заједничке и збирне именице ♦ личне заменице ♦ умањенице и увећанице ♦ прошло, садашње и будуће време ♦ глаголска лица ♦ велико почетно слово ♦ присвојни придеви изведени од властитих именица ♦ управни и неуправни говор ♦ субјекат ♦ предикат

ПОДРУЧЈЕ	ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНИ ИСХОДИ	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ/ САДРЖАЈИ ИСПИТИВАЊА
<i>Језик</i>	SJOŠ B.4.3. Ученик разликује реченице и повезује их у смислен, целивит текст.	<ul style="list-style-type: none"> ♦ бројеви
<i>Култура изражавања и стваралаштво – Писање</i>	SJOŠ C.1.3. SJOŠ C.3.3. SJOŠ C.4.3. Ученик развија вештину писања.	<ul style="list-style-type: none"> ♦ писмени састав

3.3. СТРУКТУРА ИСПИТА

Национални испит из Српског језика за четврти разред основне школе састоји се од две испитне целине у које су имплементирани три подручја.

У првој испитној целини је 33 задатка, сви су вишеструког избора. Сваки задатак носи један бод. Другу испитну целину *Култура изражавања и стваралаштво – Писање* чини један задатак који носи 18 бодова.

Испит садржи укупно 34 задатка и доноси укупно 51 бод.

У табели 6. наведени су број задатака и број бодова за сваку испитну целину.

Табела 6. Број задатака и број бодова за сваку испитну целину

ИСПИТНА ЦЕЛИНА	ПОДРУЧЈЕ	БРОЈ ЗАДАТАКА	БРОЈ БОДОВА
1.	<i>Књижевност</i>	16	16
	<i>Језик</i>	17	17
2.	<i>Култура изражавања и стваралаштво – Писање</i>	1	18
УКУПНО		34	51

Национални испит из Српског језика траје укупно **105 минута**. Прва испитна целина траје **60 минута**, а друга испитна целина траје **45 минута**. Између прве и друге испитне целине је пауза у трајању од **15 минута**.

3.4. ПРИМЕРИ ЗАДАТАКА

1. пример

Пажљиво прочитај текст.

Непослушан мали миш

Кад мали миш први пут у животу спази мачка, упита мајку каква је то ствар.

– Не питај, мој синко, зла и опака! Зове се мачак. Само добро упамти ово: кад год га видиш у кући, не излази из рупе, да те не снађе несрећа.

– Мачак! Та и име му је страшно – рече мали миш – а гледај га како мирно стоји, само се лиже и глади.

– Не веруј му, велим ти, да те зло не снађе. Кад се он невешт чини, онда га се највише чувај!

Луди мишић не може да мирује, извирује, провирује, хтео би га боље видети. Кад виде да је од рупе окренут, он извири:

– Још малчице ближе, да га боље видим. Паф! – мачак на њега шапом.

– Ци, ци, цију!

– Ха, цију – вели му мати.

– Нећеш да слушаш, сврбе те леђа, нашао си ко ће те чешати.

Доситеј Обрадовић

Којој књижевној врсти припада наведени текст?

- A. ауторска басна
- B. драмски текст
- C. народна бајка
- D. лирска песма

Тачан одговор: А

Подручје испитивања: *Књижевност*

Васпитно-образовни исход:

SJ OŠ A.2.1. Ученик разликује песму причу, драмски текст и кратке народне умотворине.

Разрада исхода: Разликује басну на основу текстовних обележја.

Когнитивни ниво: памћење

Процењена тежина: лако

2. пример

У којој од реченица је подвучен присвојни придев?

- A. Бакина сестра ми је исплела диван, бели џемпер.
- B. Бакина сестра ми је исплела диван, бели џемпер.
- C. Бакина сестра ми је исплела диван, бели џемпер.
- D. Бакина сестра ми је исплела диван, бели џемпер.

Тачан одговор: C

Подручје испитивања: *Језик*

Васпитно-образовни исход:

SJ OŠ B.4.2. Ученик разликује врсте речи (именице, глаголе, придеве, личне заменице и бројеве).

Разрада исхода: Разликује описне и присвојне придеве.

Когнитивни ниво: разумевање

Процењена тежина: средње тешко

3. пример

Како гласи придев од именице *тајна*?

- A. тајне
- B. тајити
- C. тајност
- D. тајновит

Тачан одговор: D

Подручје испитивања: *Језик*

Васпитно-образовни исход:

SJ OŠ B.4.1. Ученик разликује значење речи и израза те гради нове речи.

Раздада исхода: Изводи нове речи од других речи нпр. именице од придева и глагола и обрнуто.

Когнитивни ниво: примена

Процењена тежина: тешко

4. пример

Пажљиво прочитај упутство за писање састава.

Састав обликуј као заокружену целину с уводом, разрадом и закључком.

Пази да приликом писања састава примењујеш правописна и граматичка правила.

Пази на употребу великог слова.

Реченице не почињи на исти начин.

Избегавај непотребна понављања.

Пиши јасне и међусобно повезане реченице.

Води рачуна о уредности.

Пажљиво прочитај задатак за писање који се налази на новом листу.

ЗАДАТАК ПИСАЊА

Напиши састав према следећим упутствима:

ОПИС ЛИКА – Мој друг/Моја другарица

1. УВОД (Увод треба да буде занимљив, 2 – 3 реченице – Како се зове твој друг/ твоја другарица? Зашто је он/она важна особа у твом животу?) Његова улога је да уведе у причу и заинтересује читаоца.
2. РАЗРАДА (детаљан опис, када описујете обратите пажњу на изглед и особине личности)
Спољашњи изглед: очи, коса, лице, нос, руке, висина, стас, начин облачења
Интересовања: Чиме се бави? Шта воли да ради?
Унутрашње лепота: особине (врлине и мане) Шта ти се свиђа код ње? Зашто је другачији / другачија од осталих?
Твој однос са том особом: Шта волите да радите заједно?
3. ЗАКЉУЧАК (упечатљив, 2 – 3 реченице, у вези са претходно написаним, треба да садржи твоје мишљење и осећаје према другу/другарици)

Састав треба да има најмање 70 речи.

Смернице за бодовање

Потребно је испоштовати све задане смернице

Такођер је потребно водити рачуна о правопису и интерпункцији.

Треба избегавати непотребна понављања.

Састав ће се вредновати са нула бодова:

- ако је у потпуности неразумљив или нечитак
- ако је написан великим штампаним словима
- ако се не односи на задатак
- ако састав садржи мање од 70 речи
- ако нема одговора (предан празан папир).

4. ČEŠKI JEZIK / ČESKÝ JAZYK

4.1. CILJ ISPITIVANJA

Nacionalnim ispitom iz Češkoga jezika ispituje se ovladanost jezičnom djelatnosti čitanja književnih i neknjiževnih tekstova s razumijevanjem te poznavanje češkoga jezika.

Ispit je sastavljen prema Kurikulumu za nastavni predmet Čeki jezik za osnovnu i srednju školu s nastavom na jeziku i pismu češke nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj (Model A)⁶ (NN, br. 114/19).

4.2. SADRŽAJ ISPITA

U nacionalnome ispitu iz Češkoga jezika za četvrti razred osnovne škole ispituju se odgojno-obrazovni ishodi iz triju područja, od čega prvo područje ima tri potpodručja ispitivanja:

1. Čitanje s razumijevanjem
 - a) Čitanje lirskoga teksta
 - b) Čitanje epskoga teksta
 - c) Čitanje neknjiževnoga teksta
2. Češki jezik
3. Pisanje.

Nacionalnim ispitom iz Češkoga jezika za četvrti razred ispituju se odgojno-obrazovni ishodi navedeni u Kurikulumu za nastavni predmet Češki jezik za osnovnu i srednju školu s nastavom na jeziku i pismu češke nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj (Model A).

U tablici 7. navedena su područja i potpodručja ispitivanja te odgojno-obrazovni ishodi i pripadajuća razrada ishoda na kojima se temelji ispitivanje.

⁶ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_11_114_2282.html

Tablica 7 . Odgojno-obrazovni ishodi i razrada ishoda prema područjima i potpodručjima ispitivanja Češkoga jezika

PODRUČJE/POTPODRUČJE ISPITIVANJA	ODGOJNO–OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA I SADRŽAJ ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO–OBRAZOVNIH ISHODA
ČITANJE S RAZUMIJEVANJEM		
<p>Čitanje lirskoga teksta</p> <p>Čitanje epskoga teksta</p> <p>Čitanje neknjiževnoga teksta</p>	<p>OŠ ČJ B.3.2. Učenik čita s razumijevanjem književni tekst i razlikuje razne vrste književnog teksta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ razlikuje dijelove pjesme: stih, strofa ♦ prepoznaje glavne i sporedne likove, smješta ih u vrijeme radnje i prostor
	<p>OŠ ČJ B.4.2. Učenik čita s razumijevanjem književni tekst i objašnjava obilježja književnoga teksta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ prepoznaje pjesničke slike, personifikaciju i onomatopeju u književnome tekstu ♦ odgovara na pitanja o pročitane književnom tekstu
	<p>OŠ ČJ B.1.2. Učenik čita ili sluša književne tekstove s razumijevanjem, razumije o čemu tekst govori, razlikuje dobro i zlo u postupcima likova i prepoznaje književne oblike u skladu s jezičnim razvojem i dobi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ pronalazi bitne podatke u tekstu
	<p>OŠ ČJ B.2.2. Učenik sluša/čita s razumijevanjem književni tekst i razlikuje književne vrste prema obliku i sadržaju.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ prepoznaje i izdvaja riječi koje se rimuju u pjesmama i igrokazima za djecu ♦ prepoznaje glavne i sporedne likove
	<p>OŠ ČJ A.2.4. Učenik piše rukopisna slova, riječi, rečenice i tekst vođenim pisanjem i primjenjuje pravopisna pravila primjerena jezičnomu razvoju.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ rastavlja riječi na slogove
	<p>OŠ ČJ A.3.3. Učenik čita tekst s razumijevanjem i pronalazi bitne podatke u tekstu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ izdvaja ključne riječi iz teksta
	<p>OŠ ČJ A.4.4. Učenik čita s razumijevanjem tekstove, pronalazi i objašnjava potrebne informacije.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ čita s razumijevanjem različite vrste tekstova ♦ objašnjava nepoznate riječi
	<p>OŠ ČJ A.2.6. Učenik točno upotrebljava i objašnjava riječi, sintagme i rečenice u točnome značenju s obzirom na komunikacijsku situaciju.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ objašnjava značenje određene riječi s obzirom na kontekst
	<p>OŠ ČJ C.2.1. Učenik sluša/čita obavijesni tekst oblikovan u skladu s početnim opismenjavanjem i navodi podatke iz teksta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ pronalazi podatke u tekstu

PODRUČJE/POTPODRUČJE ISPITIVANJA	ODGOJNO–OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA I SADRŽAJ ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO–OBRAZOVNIH ISHODA
ČITANJE S RAZUMIJEVANJEM		
<p>Čitanje lirskoga teksta</p> <p>Čitanje epskoga teksta</p> <p>Čitanje neknjiževnoga teksta</p>	<p>OŠ ČJ C.3.1. Učenik pronalazi podatke u obavijesnome tekstu iz različitih izvora primjerenih dobi učenika.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ izdvaja ključne podatke iz teksta
	<p>OŠ ČJ C.4.1. Učenik pronalazi osnovne informacije iz različitih izvora primjerenih uzrastu učenika.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ izdvaja jedan ili više podataka iz teksta prema postavljenome pitanju ♦ kratki tekstovi jednostavnih struktura ♦ kratka pripovijetka, bajka, dječja pjesma ♦ jednostavni dijaloški i monološki tekstovi ♦ edukativni tekstovi primjereni razvoju čitalačke pismenosti ♦ književni i obavijesni tekstovi primjereni jezičnomu razvoju i dobi ♦ lingvometodički tekstovi primjereni jezičnomu razvoju ♦ upute za rješavanje zadataka
ČEŠKI JEZIK I PISANJE		
Češki jezik	<p>OŠ ČJ A.1.5. Učenik piše formalnim pismom slova, riječi i kratke rečenice, prepoznaje rečenicu i piše točku na kraju rečenice.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ razlikuje rečenični znak na kraju rečenice
	<p>OŠ ČJ A.2.4. Učenik piše rukopisna slova, riječi, rečenice i tekst vođenim pisanjem i primjenjuje pravopisna pravila primjerena jezičnomu razvoju.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ rastavlja riječi na slogove ♦ razlikuje slogove di, ti, ni, dy, ty, ny ♦ prepoznaje prototipne i česte riječi koje su dio aktivnoga češkog rječnika u kojima su slogovi dž, tž, ně, bě, pě, vě, mě
	<p>OŠ ČJ A.2.6. Učenik točno upotrebljava i objašnjava riječi, sintagme i rečenice u točnome značenju s obzirom na komunikacijsku situaciju.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ prepoznaje i razlikuje izjavnu, upitnu i uskličnu rečenicu te jesnu i niječnu rečenicu u tekstu
	<p>OŠ ČJ A.3.4. Učenik piše vođenim pisanjem tekstove jednostavnih struktura u skladu sa zadanom ili slobodno odabranom temom te primjenjuje pravopisna pravila primjerena jezičnomu razvoju.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ piše u skladu s pravopisnim pravilima (veliko slovo: ime ulice, trgova, naseljenih mjesta, voda i gora u zavičaju, nebeskih tijela; pisanje višedanih imena s kojima učenik dolazi u doticaj)

PODRUČJE/POTPODRUČJE ISPITIVANJA	ODGOJNO–OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA I SADRŽAJ ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO–OBRAZOVNIH ISHODA
ČEŠKI JEZIK i PISANJE		
Češki jezik	OŠ ČJA.4.3. Učenik govori kratke tekstove jednostavnih struktura u skladu sa svrhom govorenja.	<ul style="list-style-type: none"> ♦ točno piše i/y i í/ý u riječima nakon dvojakih ili neutralnih (obojetných) suglasnika (b, f, l, m, p, s, v, z) u najčešće korištenim „izabranim“ riječima (vyjmenovaná slova)
	OŠ ČJA.4.5. Učenik piše vođenim pisanjem tekstove jednostavnih struktura u skladu sa svrhom i primateljem te primjenjuje pravopisna pravila primjerena jezičnomu razvoju.	<ul style="list-style-type: none"> ♦ pravilno piše „izabrane riječi“ (vyjmenovaná slova)
	OŠ ČJA.4.6. Učenik povezuje riječi u sintagmu, rečenicu i tekst jednostavnih struktura uz funkcionalnu primjenu jezičnih znanja.	<ul style="list-style-type: none"> ♦ prepoznaje ogledne imenice, glagole i pridjeve koji imaju konkretno značenje povezano s neposrednom stvarnošću ♦ pravilno oblikuje jedninu i množinu imenica ♦ pravilno oblikuje prošlo, sadašnje i buduće vrijeme u govoru i pismu ♦ prepoznaje prototipne i česte umanjnice i uvećanice
Pisanje	OŠ ČJA.2.4. Učenik piše rukopisno slovo, riječi, rečenice i tekst vođenim pisanjem i primjenjuje pravopisna pravila primjerena jezičnomu razvoju.	<ul style="list-style-type: none"> ♦ razlikuje rečenični znak na kraju rečenice ♦ prepoznaje i razlikuje izjavnu, upitnu i uskličnu rečenicu te jesnu i niječnu rečenicu u tekstu ♦ piše velika i mala rukopisna slova ♦ piše kratki vezani tekst kroz sastavak prema zadanome poticaju ♦ prepoznaje prototipne i česte riječi koje su dio aktivnoga češkog rječnika u kojima su slogovi dž, tž, nž, bž, pž, vž, mž ♦ piše u skladu s pravopisnim pravilima (veliko slovo: početak rečenice, ime, prezime, nadimak) ♦ rastavlja riječi na slogove ♦ razlikuje samoglasnike (duge i kratke) i suglasnike te pravilno izgovara/piše kratke i duge samoglasnike te slogove di, ti, ni, dy, ty, ny

PODRUČJE/POTPODRUČJE ISPITIVANJA	ODGOJNO–OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA I SADRŽAJ ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO–OBRAZOVNIH ISHODA
ČEŠKI JEZIK i PISANJE		
Pisanje	<p>OŠ ČJA.2.4. Učenik piše rukopisno slovo, riječi, rečenice i tekst vođenim pisanjem i primjenjuje pravopisna pravila primjerena jezičnomu razvoju.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ piše u skladu s pravopisnim pravilima (rečenične znakove na kraju rečenice; dvotočka i zarez u nabranjanju)
	<p>OŠ ČJA.3.4. Učenik piše vođenim pisanjem tekstove jednostavnih struktura u skladu sa zadanom ili slobodno odabranom temom te primjenjuje pravopisna pravila primjerena jezičnomu razvoju.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ piše vođenim pisanjem prema kompozicijskome planu (uvod, glavni dio, zaključak) ♦ upotrebljava nove riječi kao dio aktivnoga rječnika ♦ piše prototipne i česte riječi koje su dio aktivnoga češkog rječnika u kojima su slogovi dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě ♦ prepoznaje prototipne i česte umanjnice i uvećanice
	<p>OŠ ČJA.3.6. Učenik prepoznaje razliku između govora na češkome jeziku pripadnika češke manjine i standardnoga češkoga jezika.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ govori i piše literarni tekst na češkome jeziku
	<p>OŠ ČJA.4.5. Učenik piše vođenim pisanjem tekstove jednostavnih struktura u skladu sa svrhom i primateljem te primjenjuje pravopisna pravila primjerena jezičnomu razvoju.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ oblikuje i piše sastavak prema zadanoj ili slobodno odabranoj temi prema različitim modelima vođenoga pisanja ♦ provjerava pravopisnu čitkost u pisanju ♦ piše u skladu s pravopisnim pravilima (veliko početno slovo: početak rečenice, ime, prezime, nadimak, ime ulice, trga i naseljenoga mjesta u bližemu okružju, geografska imena u zavičaju, imena nebeskih tijela, imena ustanova s kojima se učenik svakodnevno susreće; višečlanih imena s kojima učenik dolazi u doticaj; rečenične znakove na kraju rečenice; dvotočku i zarez u nabranjanju; pravilno piše pokrate višečlanih naziva)

PODRUČJE/POTPODRUČJE ISPITIVANJA	ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA I SADRŽAJ ZA OSTVARIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA
ČEŠKI JEZIK i PISANJE		
Pisanje	<p>OŠ ČJA.4.6. Učenik povezuje riječi u sintagmu, rečenicu i tekst jednostavnih struktura uz funkcionalnu primjenu jezičnih znanja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ pravilno upotrebljava riječi i strukturira rečenice u zadanome kontekstu ♦ funkcionalno upotrebljava sve riječi u skladu s dinamikom učenja i jezičnoga razvoja ♦ funkcionalno upotrebljava sve riječi u skladu s dinamikom učenja i jezičnoga razvoja ♦ lingvometodički tekstovi primjereni jezičnomu razvoju ♦ kratki tekstovi jednostavnih struktura ♦ upute za rješavanje zadataka

4.3. STRUKTURA ISPITA

Nacionalni ispit iz Češkoga jezika za četvrti razred osnovne škole sastoji se od dviju ispitnih cjelina te triju područja ispitivanja.

Prva ispitna cjelina sastoji se od dvaju područja *Čitanje s razumijevanjem* i *Češki jezik*. Područje *Čitanje s razumijevanjem* sadrži ukupno 15 zadataka (pet zadataka u potpodručju *Čitanje lirskoga teksta*, šest zadataka u potpodručju *Čitanje epskoga teksta* i četiri zadatka u potpodručju *Čitanje neknjiževnoga teksta*). Područje *Češki jezik* sadrži ukupno 15 zadataka.

Druga ispitna cjelina *Pisanje* sadrži jedan zadatak.

Ispit sadrži ukupno 31 zadatak i donosi ukupno 54 boda.

U tablici 8. navedeni su broj zadataka i broj bodova za svaku cjelinu te za svako područje i potpodručje ispitivanja Češkoga jezika.

Tablica 8. Broj zadataka i broj bodova za svaku cjelinu te za svako područje i potpodručje ispitivanja

CJELINE ISPITIVANJA	PODRUČJE	POTPODRUČJE	BROJ ZADATAKA	BROJ BODOVA
1.	<i>Čitanje s razumijevanjem</i>	<i>Čitanje lirskoga teksta</i>	5	5
		<i>Čitanje epskoga teksta</i>	6	6
		<i>Čitanje neknjiževnoga teksta</i>	4	4
	<i>Češki jezik</i>		15	15
2.	<i>Pisanje</i>	<i>Pisanje sastavka uz poticaj</i>	1	24
UKUPNO			31	54

Nacionalni ispit iz Češkoga jezika traje ukupno **120 minuta**. Svaka ispitna cjelina traje **60 minuta**. Između prve i druge ispitne cjeline stanka je od **30 minuta**.

4.4. PRIMJERI ZADATAKA

1. primjer

Pozorně si přečtete následující text.

Ptám se, ptám se, pampeliško

Už si vrabci koupou břiško,
už se káča točí,
kde jsi byla, pampeliško,
od čeho máš oči?

Od slunce, od zlata!
Jak jsem se tak zahleděla,
hned jsem byla zlatá celá
jako housata.

Zdeněk Kriebel

Kdo si koupe břiško?

- A. housata
- B. káča
- C. pampeliška
- D. vrabci

Točan odgovor: D

Područje ispitivanja: Čitanje s razumijevanjem

Potpodručje ispitivanja: Čitanje lirskoga teksta

Odgojno-obrazovni ishod:

OŠ ČJ A.3.3. Učenik čita s razumijevanjem tekstove i pronalazi osnovne informacije.

Kognitivna razina: razumijevanje

Procijenjena težina: lagano

2. primjer

Jakého literárního druhu je text *Ptám se, ptám se, pampeliško?*

- A. bajka
- B. báseň
- C. povídka
- D. pohádka

Točan odgovor: B

Područje ispitivanja: Čitanje s razumijevanjem

Potpodručje ispitivanja: Čitanje lirskoga teksta

Odgojno-obrazovni ishod:

OŠ ČJ B.3.2. Učenik čita s razumijevanjem književni tekst i razlikuje razne vrste književnog teksta.

Kognitivna razina: primjena

Procijenjena težina: srednje teško

3. primjer

Pozorně si přečtete následující text.

Česká republika

Česká republika leží ve středu Evropy. Patří mezi malé státy, ale přesto se má čím chlubit. Turisty z celého světa láká zlatá stověžatá Praha. A viděli jste někdy zahraničního turistu, který by si nevyfotografoval Hradčany, sídlo našich prezidentů?

Česko, to je naše hymna Kde domov můj, sláva zlatých českých rukou, které vynikaly dovedností a schopností udělat z mála mnoho. Česko, to jsou ale také české, moravské a slezské národní písničky a pohádky.

Hora Říp má pro Čechy také zvláštní význam. Kdysi tam prý podle pověsti stanuli naši předkové a řekli si: Tady se nám líbí. Tady chceme bydlet. A přestali pochodovat nekonečnou krajinou, postavili si tu domky a cesty a úly, a protože táta nás všech se jmenoval Čech, my všichni jsme Češi.

I když jsme malá zemička, dokážeme velké věci. Mnoho Čechů se zapsalo za uši lidem z úplně jiných zemí daleko od nás.

(Jarmila Krůtová, Jan Krůta, *Se sluníčkem kolem světa*)

Jaká Praha láká turisty z celého světa?

- A. moravská
- B. nekonečná
- C. stověžatá
- D. zahraniční

Točan odgovor: C

Područje ispitivanja: Čitanje s razumijevanjem

Potpodručje ispitivanja: Čitanje neknjiževnoga teksta

Odgojno-obrazovni ishod:

OŠ ČJ C.2.1. Učenik sluša/čita obavijesni tekst oblikovan u skladu s početnim opismenjanjem i navodi podatke iz teksta.

Kognitivna razina: primjena

Procijenjena težina: srednje teško

4. primjer

Jakého slovního druhu je slovo *zahleděla*?

- A. podstatné jméno
- B. předložka
- C. přídavné jméno
- D. sloveso

Točan odgovor: D

Područje ispitivanja: Češki jezik

Odgojno-obrazovni ishod:

OŠ ČJ A.3.4. Učenik piše tekstove jednostavnije strukture prema zadanoj ili slobodnoj temi te primjenjuje pravopisna pravila primjerene razni usvojenosti jezika.

Kognitivna razina: primjena

Procijenjena težina: teško

5. primjer**ÚKOL PSANÍ**

Napiš slohovou práci, ve které popíšeš zvíře, dle vlastní volby.

Slohová práce má mít **tři části (úvod, hlavní část, závěr).**

Slohová práce má obsahovat nejméně **60 slov.**

Uvedených **pokynů se musíš dodržovat** ve své slohové práci.

Pokyny k psaní:

ÚVOD: které zvíře popisuješ, kde žije

HLAVNÍ ČÁST: vzhled a velikost, zvláštnosti ve vzhledu (tvar a velikost těla, čím je tělo pokryté, barva, tvar a velikost hlavy, počet končetin) zvláštnosti a zajímavosti (způsob pohybování, ozývání, čím se živí)

ZÁVĚR: vysvětlí svůj výběr zvířete a svůj vztah k němu

Područje ispitivanja: *Pisanje*

Odgojno-obrazovni ishod:

OŠ ČJ A.4.5. Učenik piše vođenim pisanjem tekstove jednostavnih struktura u skladu sa svrhom i primateljem te primjenjuje pravopisna pravila primjerena jezičnomu razvoju.

Kognitivna razina: primjena

Procijenjena težina: teško

Smjernice za pisanje

Sastavak treba napisati prema **pravopisnim i gramatičkim pravilima** koja si do sada naučio/naučila u školi.

Sastavak će se ocjenjivati s **nula (0) bodova:**

- ako ima manje od 60 riječi
- ako je nečitljiv
- ako nije napisan u skladu sa zadatkom
- ako je predan prazan papir.

4.1. CÍL ZKOUŠKY

Národní zkouškou z Českého jazyka se zkouší jazykové kompetence, čtení literárních a neliterárních textů s porozuměním a znalosti z českého jazyka.

Zkouška vychází z Kurikulum pro vyučovací předmět Český jazyk pro základní a střední školy s výukou v jazyce a písmu české národnostní menšiny v Republice Chorvatsko (Model A)⁷ (NN, br. 114/2019).

4.2. OBSAH ZKOUŠKY

Národní zkouškou z Českého jazyka pro žáky čtvrtých tříd základních škol se zkouší výchovně-vzdělávací výstupy ze třech oblastí, přičemž první oblast obsahuje tři části (podoblasti):

1. *Čtení s porozuměním*
 - a) *Čtení lyrického textu*
 - b) *Čtení epického textu*
 - c) *Čtení neliterárního textu*
2. *Český jazyk*
3. *Psaní.*

Národní zkouškou z Českého jazyka pro žáky čtvrtých tříd základních škol se zkouší výchovně-vzdělávací výstupy uvedené v Kurikulu pro vyučovací předmět Český jazyk pro základní a střední školy s výukou v jazyce a písmu české národnostní menšiny v Republice Chorvatsko (Model A).

V tabulce 7 jsou uvedené oblasti a části (podoblasti) zkoušení, výchovně-vzdělávací výstupy a dílčí výstupy zkoušky.

⁷ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_11_114_2282.html

Tabulka 7 Výchovně-vzdělávací výstupy a dílčí výstupy zkoušky podle oblastí a částí (podoblastí) zkoušky

OBLAST/ČÁST (PODOBLAST)	VZDĚLÁVACÍ VÝSTUP	DÍLČÍ VÝSTUPY A OBSAHY K DOSAŽENÍ VZDĚLÁVACÍCH VÝSTUPŮ
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		
<p>Čtení lyrického textu</p> <p>Čtení epického textu</p> <p>Čtení neliterárního textu</p>	<p>ZŠ ČJ B.3.2. Žák čte s porozuměním literární text a pozná různé druhy literárního textu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje části básně: verš, sloka (strofa) spojuje postavy s místem a časem děje
	<p>ZŠ ČJ B.4.2. Žák čte s porozuměním literární text a vysvětluje charakteristiky literárního textu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> pozná básnické obrazy, personifikaci, zvukomalbu (onomatopie) odpovídá na otázky týkající se přečteného textu
	<p>ZŠ ČJ B.1.2. Žák čte a poslouchá literární text s porozuměním, rozeznává dobré a špatné jednání postav a poznává další literární žánry.</p>	<ul style="list-style-type: none"> pozná klíčové údaje v textu
	<p>ZŠ ČJ B.2.2. Žák poslouchá/čte s porozuměním literární text a rozlišuje různé literární druhy a žánry.</p>	<ul style="list-style-type: none"> všimá si rytmu, rýmu a přirovnání v dětské poezii rozpoznává hlavní a vedlejší postavy v příběhu
	<p>ZŠ OŠ A.2.4. Žák píše formálním písmem písmena, slova a krátké věty a text řízeným psaním a aplikuje pravopisná pravidla vhodná pro rozvoj jazyka.</p>	<ul style="list-style-type: none"> rozděluje slova na slabiky
	<p>ZŠ ČJ A.3.3. Žák čte s porozuměním texty a vyhledává podstatné údaje.</p>	<ul style="list-style-type: none"> vybírá podstatné údaje v textu
	<p>ZŠ ČJ A.4.4. Žák čte s porozuměním texty, vyhledává a vysvětluje podstatné údaje.</p>	<ul style="list-style-type: none"> čte různé texty s porozuměním vysvětluje neznámá slova
	<p>ZŠ OŠ A.2.6. Žák přesně používá a vysvětluje slova, slovní spojení a věty ve správném významu s ohledem na komunikační situaci.</p>	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznává neznámá slova a odhaduje jejich význam z kontextu
	<p>ZŠ ČJ C.2.1. Žák čte/poslouchá podstatné informace v sdělovacím textu vhodném pro daný věk a reprodukuje základní informace a údaje.</p>	<ul style="list-style-type: none"> vyhledává informace v textu
<p>ZŠ ČJ C.3.1. Žák vyhledává podstatné informace v sdělovacím textu z různých zdrojů vhodných pro daný věk.</p>	<ul style="list-style-type: none"> vyčleňuje klíčová slova z textu 	

OBLAST/ČÁST (PODOBLAST)	VZDĚLÁVACÍ VÝSTUP	DÍLČÍ VÝSTUPY A OBSAHY K DOSAŽENÍ VZDĚLÁVACÍCH VÝSTUPŮ
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		
<p>Čtení lyrického textu</p> <p>Čtení epického textu</p> <p>Čtení neliterárního textu</p>	<p>ZŠ ČJ.C.4.1. Žák vyhledává podstatné informace v sdělovacím textu z různých médií vhodných pro daný věk.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ vybírá klíčové údaje v textu dle zadané otázky ♦ krátké texty jednoduchých struktur ♦ krátký příběh, pohádka, dětská báseň ♦ jednoduché dialogické a monologické texty ♦ poučné texty přiměřené věku a úrovni znalosti jazyka ♦ literární a sdělovací texty přiměřené jazykovým znalostem a věku ♦ lingvometodické texty přiměřené jazykovým znalostem ♦ pokyny na řešení úkolů
ČESKÝ JAZYK I PSANÍ		
Český jazyk	<p>ZŠ ČJ.A.1.5. Žák píše správné tvary písmen, slov a jednoduché věty, pozná větu a na konci věty napíše tečku.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ používá vhodně grafické symboly a interpunkci: tečka, vykřičník, otazník; měrné jednotky délka, měna, čas)
	<p>ZŠ ČJ.A.2.4. Žák píše správné tvary psacích písmen, slova a jednoduché věty, zvládá pravopisná pravidla přiměřená věku a úrovni znalosti jazyka.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ rozděluje slova na slabiky ♦ odlišuje slabiky di, ti, ni, dy, ty, ny ♦ píše správně dlouhé samohlásky (délka), dvojhásky (diftongy) au, ou, eu, slabiky dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě a hlásky h, ch, ď, ť, ň, ř, y
	<p>ZŠ ČJ.A.2.6. Žák přesně používá a vysvětluje slova, slovní spojení a věty ve správném významu s ohledem na komunikační situaci.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ odlišuje a rozlišuje oznamovací, tázací a rozkazovací větu, kladnou a zápornou větu v textu
	<p>ZŠ ČJ.A.3.4. Žák píše podle normy texty jednodušší struktury na zadané či volné téma a dodržuje pravopisná pravidla přiměřená úrovni znalosti jazyka.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ správně píše velká písmena na počátku vět a vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování (ulice, náměstí, obce, vesnice a města, jména známých institucí...)
	<p>ZŠ ČJ.A.4.3. Žák reprodukuje krátké texty jednoduchých struktur v souladu s účelem rozhovoru.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ používá podle pravidel i/y po obojetných souhláskách (b, l, m, p, s, v, z) ve výjmenovaných slovech

OBLAST/ČÁST (PODOBLAST)	VZDĚLÁVACÍ VÝSTUP	DÍLČÍ VÝSTUPY A OBSAHY K DOSAŽENÍ VZDĚLÁVACÍCH VÝSTUPŮ
ČESKÝ JAZYK I PSANÍ		
Český jazyk	<p>ZŠ ČJ A.4.5. Žák píše podle normy texty jednodušší struktury v souladu s účelem a s ohledem na adresáta, dodržuje pravopisná pravidla přiměřená úrovni jeho znalosti jazyka.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ píše vyjmenovaná slova, která jsou součástí aktivní slovní zásoby
	<p>ZŠ ČJ A.4.6. Žák skládá slova do skladebních dvojic, vět a textu jednoduché struktury a využívá své jazykové znalosti.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ rozeznává vzorová podstatná jména, slovesa a přídavná jména které mají konkrétní význam vztahující se k bezprostřední realitě ♦ správně tvoří podstatná jména v jednotném a množném čísle ♦ správně tvaruje minulý, přítomný a budoucí čas v mluveném a psaném projevu ♦ rozpoznává prototyp a časté zdvojnásobky a zvětšiny
Psaní	<p>ZŠ ČJ A.2.4. Žák píše správné tvary psacích písmen, slova a jednoduché věty, zvládá pravopisná pravidla přiměřená věku a úrovni znalosti jazyka.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ používá vhodně grafické symboly a interpunkci: tečka, vykřičník, otazník ♦ odlišuje a rozlišuje oznamovací, tázací a rozkazovací větu, kladnou a zápornou větu v textu ♦ píše velká a malá psací písmena ♦ píše krátké texty podle volně zvoleného nebo zadaného tématu ♦ píše správně dlouhé samohlásky (délka), dvojhásky (diftongy) au, ou, eu, slabiky dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě a hlásky h, ch, ď, ť, ň, ř, y ♦ správně píše velká písmena na počátku vět a vlastních jmen osob, zvířat ♦ rozkládá slova na slabiky ♦ rozpozná samohlásky (dlouhé a krátké) a souhlásky, správně píše dlouhé a krátké samohlásky a slabiky di, ti, ni, dy, ty, ny

OBLAST/ČÁST (PODOBLAST)	VZDĚLÁVACÍ VÝSTUP	DÍLČÍ VÝSTUPY A OBSAHY K DOSAŽENÍ VZDĚLÁVACÍCH VÝSTUPŮ
ČESKÝ JAZYK I PSANÍ		
Psaní	<p>ZŠ ČJA.3.4. Žák píše podle normy texty jednodušší struktury na zadané či volné téma a dodržuje pravopisná pravidla přiměřená úrovni znalosti jazyka.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ píše podle návodu na základě osnovy (úvod, hlavní část, uzávěr) ♦ používá nová slova jako součást aktivního slovníku ♦ užívá vhodná spisovná slova namísto hovorových výrazů ♦ píše správně slova, v kterých jsou slabiky dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě
	<p>ZŠ ČJA.3.6. Žák pozná rozdíly mezi vyjadřováním příslušníků české menšiny a vyjadřováním v spisovném českém jazyce.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ mluví a píše literární texty v češtině
	<p>ZŠ ČJA.4.5. Žák píše podle normy texty jednodušší struktury v souladu s účelem a s ohledem na adresáta, dodržuje pravopisná pravidla přiměřená úrovni jeho znalosti jazyka.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ utváří a píše sloh na zadané nebo volně zvolené téma podle různých modelů řízeného psaní ♦ dodržuje čitelnost a úhlednost psaného projevu ♦ píše podle pravidel pravopisu (velké písmeno: názvy ulic, náměstí, obcí a měst, zeměpisných jmen v okolí, nebeských těles, psaní víceslovných názvů, dvojtečka a čárka při výčtu, zkratky víceslovných názvů, přímá a nepřímá řeč v textu – dvojtečka, čárka a uvozovky)
	<p>ZŠ ČJA.4.6. Žák skládá slova do skladebních dvojic, vět a textu jednoduché struktury a využívá své jazykové znalosti.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ správně používá slova a struktury vět v daném kontextu ♦ osvojuje si nová slova a určuje význam naučených slov v aktivním slovníku ♦ funkčně používá všechny druhy slov podle dynamiky učení a jazykového vývoje ♦ krátké texty jednoduchých struktur ♦ lingvometodické texty přiměřené jazykovým znalostem ♦ pokyny na řešení úkolů

4.3. STRUKTURA ZKOUŠKY

Národní zkouška z Českého jazyka má dva celky.

V prvním celku se zkouší první a druhá oblast zkoušení.

V druhém celku se zkouší třetí oblast zkoušení.

První oblast zkoušení *Čtení s porozuměním* obsahuje 15 úkolů, ze kterých se 5 úkolů vztahuje k části (podoblasti) *Čtení lyrického textu*, 6 úkolů k části (podoblasti) *Čtení epického textu* a 4 úkoly k části (podoblasti) *Čtení neliterárního textu*. Oblast zkoušení *Český jazyk* obsahuje 15 úkolů.

Druhá oblast zkoušení má jeden úkol *Psaní*.

Zkouška obsahuje úhrnem 31 úkol, který se hodnotí 54 bod.

V tabulce 8 je uveden počet úkolů a bodů v každém celku a každé oblasti a části (podoblasti) zkoušení z Českého jazyka.

Tabulka 8 Počet úkolů a bodů pro každý celek a pro každou oblast a část (podoblast) zkoušení

CELEK	OBLAST	ČÁST (PODOBLAST)	POČET ÚKOLŮ	POČET BODŮ
1	Čtení s porozuměním	Čtení lyrického textu	5	5
		Čtení epického textu	6	6
		Čtení neliterárního textu	4	4
	Český jazyk		15	15
2	Psaní	Psaní textu na podnět	1	24
ÚHRNEM			31	54

Národní zkouška z Českého jazyka trvá celkem **120 minut**. Každý celek trvá **60 minut**. Mezi prvním a druhým celku je přestávka v trvání **30 minut**.

4.4. PŘÍKLADY ÚKOLŮ

1. příklad

Pozorně si přečtěte následující text.

Ptám se, ptám se, pampeliško

Už si vrabci koupou břiško,
už se káča točí,
kde jsi byla, pampeliško,
od čeho máš oči?

Od slunce, od zlata!
Jak jsem se tak zahleděla,
hned jsem byla zlatá celá
jako housata.

Zdeněk Kriebel

Kdo si koupe břiško?

- A. housata
- B. káča
- C. pampeliška
- D. vrabci

Správná odpověď: D

Oblast zkoušení: *Čtení s porozuměním*

Část (podoblast) zkoušení: *Čtení lyrického textu*

Výchovně-vzdělávací výstup:

ZŠ ČJ A.3.3. Žák čte s porozuměním texty a vyhledává podstatné údaje.

Kognitivní úroveň: porozumění

Hodnocení obtížnosti: lehké

2. příklad

Jakého literárního druhu je text *Ptám se, ptám se, pampeliško?*

- A. bajka
- B. báseň
- C. povídka
- D. pohádka

Správná odpověď: B

Oblast zkoušení: *Čtení s porozuměním*

Část (podoblast) zkoušení: *Čtení lyrického textu*

Výchovně-vzdělávací výstup:

ZŠ ČJ B.3.2. Žák čte s porozuměním literární text a pozná různé druhy literárního textu.

Kognitivní úroveň: použití

Hodnocení obtížnosti: středně těžké

3. příklad

Pozorně si přečtěte následující text.

Česká republika

Česká republika leží ve středu Evropy. Patří mezi malé státy, ale přesto se má čím chlubit. Turisty z celého světa láká zlatá stověžatá Praha. A viděli jste někdy zahraničního turistu, který by si nevyfotografoval Hradčany, sídlo našich prezidentů?

Česko, to je naše hymna Kde domov můj, sláva zlatých českých rukou, které vynikaly dovedností a schopností udělat z mála mnoho. Česko, to jsou ale také české, moravské a slezské národní písničky a pohádky.

Hora Říp má pro Čechy také zvláštní význam. Kdysi tam prý podle pověsti stanuli naši předkové a řekli si: Tady se nám líbí. Tady chceme bydlet. A přestali pochodovat nekonečnou krajinou, postavili si tu domky a cesty a úly, a protože táta nás všech se jmenoval Čech, my všichni jsme Češi.

I když jsme malá zemička, dokážeme velké věci. Mnoho Čechů se zapsalo za uši lidem z úplně jiných zemí daleko od nás.

(Jarmila Krůtová, Jan Krůta, *Se sluníčkem kolem světa*)

Jaká Praha láká turisty z celého světa?

- A. moravská
- B. nekonečná
- C. stověžatá
- D. zahraniční

Správná odpověď: C

Oblast zkoušení: *Čtení s porozuměním*

Část (podoblast) zkoušení: *Čtení neliterárního textu*

Výchovně-vzdělávací výstup:

ZŠ ČJ C.2.1. Žák čte/poslouchá podstatné informace v sdělovacím textu vhodném pro daný věk a reprodukuje základní informace a údaje.

Kognitivní úroveň: použití

Hodnocení obtížnosti: středně těžké

4. příklad

Jakého slovního druhu je slovo *zahleděla*?

- A. podstatné jméno
- B. předložka
- C. přídavné jméno
- D. sloveso

Správná odpověď: D

Oblast zkoušení: *Český jazyk*

Výchovně-vzdělávací výstup:

ZŠ ČJ A.3.4. Žák píše podle normy texty jednodušší struktury na zadané či volné téma a dodržuje pravopisná pravidla přiměřená úrovni znalosti jazyka.

Kognitivní úroveň: použití

Hodnocení obtížnosti: těžké

5. příklad**ÚKOL PSANÍ**

Napiš slohovou práci, ve které popíšeš zvíře, dle vlastní volby.

Slohová práce má mít **tři části (úvod, hlavní část, závěr)**.

Slohová práce má obsahovat nejméně **60 slov**.

Uvedených **pokynů se musíš dodržovat** ve své slohové práci.

Pokyny k psaní:

ÚVOD: které zvíře popisuješ, kde žije

HLAVNÍ ČÁST: vzhled a velikost, zvláštnosti ve vzhledu (tvar a velikost těla, čím je tělo pokryté, barva, tvar a velikost hlavy, počet končetin) zvláštnosti a zajímavosti (způsob pohybování, ozývání, čím se živí)

ZÁVĚR: vysvětlí svůj výběr zvířete a svůj vztah k němu

Oblast zkoušení: *Psaní*

Výchovně-vzdělávací výstup:

ZŠ ČJ A.4.5. Žák píše podle normy texty jednodušší struktury v souladu s účelem a s ohledem na adresáta, dodržuje pravopisná pravidla přiměřená úrovni jeho znalosti jazyka.

Kognitivní úroveň: použití

Hodnocení obtížnosti: těžké

Pokyny k psaní

Slohová práce má být napsána podle **pravopisných a gramatických pravidel**, které jsi se doposud ve škole učil/učila.

Slohová práce se bude hodnotit s **nula (0) bodů**:

- když bude mít méně než 60 slov
- když sloh bude nečitelně napsaný
- když napsané nebude v souladu se zadáním úkolu
- bude odevzdaný prázdný papír.

5. TALIJANSKI JEZIK / LINGUA ITALIANA (LINGUA MATERNA)

5.1. CILJ ISPITIVANJA

Nacionalnim ispitom iz Talijanskoga jezika⁸ ispituje se ovladanost odgojno-obrazovnim ciljevima, područjima i ishodima predviđenima Nacionalnim kurikulumom nastavnoga predmeta Talijanski jezik i književnost na kraju četvrtoga razreda osnovne škole s nastavom na jeziku i pismu talijanske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj.

Ispit je sastavljen prema Nacionalnome kurikulumu nastavnoga predmeta Talijanski jezik/ Talijanski jezik i književnost za učenike koji se školuju na jeziku i pismu talijanske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj (model A)⁹ (NN, br. 81/19).

5.2. SADRŽAJ ISPITA

U nacionalnome ispitu iz Talijanskoga jezika za četvrti razred osnovne škole s nastavom na jeziku i pismu talijanske nacionalne manjine ispituju se odgojno-obrazovni ishodi iz triju područja. Svako područje sadrži više potpodručja:

1. *Razumijevanje teksta*
 - a) *Čitanje književnoga teksta*
 - b) *Čitanje neknjiževnoga teksta*
2. *Promišljanje o jeziku*
 - a) *Gramatika*
 - b) *Leksik*
3. *Pisanje*
 - a) *Samostalna produkcija.*

Nacionalnim ispitom iz Talijanskoga jezika za četvrti razred osnovne škole s nastavom na jeziku i pismu talijanske nacionalne manjine ispituju se odgojno-obrazovni ishodi s posebnim naglaskom na odgojno-obrazovne ishode od prvoga do četvrtoga razreda osnovne škole.

U tablici 9. navedena su područja, odgojno-obrazovni ishodi te pripadajuća razrada ishoda na kojima se temelji ispitivanje.

⁸ Naziv Talijanski jezik odnosi se na nastavni predmet koji se poučava u osnovnoj školi, dok se naziv Talijanski jezik i književnost odnosi na srednje škole.

⁹ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_08_81_1703.html

Tablica 9. Područja, potpodručja, odgojno–obrazovni ishodi te nastavni sadržaji iz Talijanskoga jezika

PODRUČJE/POTPODRUČJE ISPITIVANJA	ODGOJNO–OBRAZOVNI ISHODI	NASTAVNI SADRŽAJI/ SADRŽAJI ISPITIVANJA
RAZUMIJEVANJE TEKSTA		
ČITANJE KNJIŽEVNOGA TEKSTA		
Tehnika i sadržaj	SE LIT C.2.1. Učenik ovladava vještinom čitanja, naglas i u sebi, samostalno razumije razne vrste tekstova, uočava temu i oblikuje jednostavna vlastita mišljenja.	Utvrđivanje vještine čitanja: <ul style="list-style-type: none"> ♦ opći smisao, cilj komunikacije, uvrštavanje informacija ♦ pripovjedni tekstovi (bajke, basne, mitovi i legende, pripovijetke) ♦ opisivačko, izlagački i poetski tekstovi (kitica, stih, rima) ♦ retoričke figure: personifikacija, metafora, usporedba, onomatopeja ♦ autor, pripovjedač, točka gledišta ♦ upravni i neupravni govor ♦ protagonist, glavni i sporedni likovi, vremena, mjesta, stvarni i nestvarni elementi, glavne informacije ♦ slučajne poveznice, implicitne informacije ♦ sažetak, osobni dojmovi, pitanja ♦ žanr (realistični, iz svijeta mašte, pustolovni, mitološki), grafički elementi, struktura (uvod, razrada, zaključak) ♦ struktura, pripovjedne tehnike, ključne informacije, analiza i sinteza
	SE LIT C.3.1. Učenik čita i razumije tekstove raznih vrsta; koristi odgovarajuće strategije za analizu i sažimanje sadržaja teksta, shvaća temu i formulira osobne prosudbe.	
Struktura	SE LIT C.3.2. Učenik prepoznaje strukturu složenijih tekstova različitih vrsta.	
	SE LIT C.4.2. Učenik prepoznaje karakteristične elemente strukture usvojenih tekstova i razlikuje njihove vrste, sažima ih i oblikuje vlastita mišljenja.	
Čitanje	SE LIT C.3.3. Učenik čita zadane ili samostalno odabrane tekstove dječje književnosti prema vlastitom interesu, izražava mišljenja i osjeća te ih povezuje s vlastitim iskustvom.	
ČITANJE NEKNJIŽEVNOGA TEKSTA		
Tehnika i sadržaj	SE LIT C.2.1. Učenik ovladava vještinom čitanja, naglas i u sebi, samostalno razumije razne vrste tekstova, uočava temu i oblikuje vlastita jednostavna mišljenja.	Utvrđivanje vještine čitanja: <ul style="list-style-type: none"> ♦ opći smisao, cilj komunikacije, uvrštavanje informacija ♦ informativni i propisivački tekstovi ♦ struktura, ključne informacije, analiza i sinteza
Struktura	SE LIT C.3.2. Učenik prepoznaje strukturu složenijih tekstova različitih vrsta.	
Čitanje	SE LIT C.3.3. Učenik čita zadane ili samostalno odabrane tekstove dječje književnosti prema vlastitom interesu, izražava mišljenja i osjeća te ih povezuje s vlastitim iskustvom.	

PODRUČJE/POTPODRUČJE ISPITIVANJA	ODGOJNO–OBRAZOVNI ISHODI	NASTAVNI SADRŽAJI/ SADRŽAJI ISPITIVANJA
PROMIŠLJANJE O JEZIKU		
GRAMATIKA		
	<p>SE LIT D.3.1. Učenik prepoznaje i primjenjuje temeljna pravopisna pravila i gramatička znanja u pisanoj produkciji; poznaje vrste riječi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ pravopis, interpunkcija, imenice (značenje, oblik, struktura) ♦ članovi ♦ pridjevi, zamjenice, glagoli, glagolska vremena, pomoćni glagoli, konjugacije, osobne zamjenice, pridjevi opisni i posvojni, prijedlozi ♦ pravopisni znakovi, jednostavna neproširena rečenica ♦ jednostavna rečenica, objekt, priložna oznaka mjesta, vremena, načina, sintaktička analiza, gramatička analiza, upravni i neupravni govor
	<p>SE LIT D.4.1. Učenik prepoznaje i primjenjuje temeljna znanja o pravopisnim pravilima, na vrste riječi, sintaktičku organizaciju jednostavne rečenice i na glavne vezne riječi.</p>	
LESIK		
	<p>SE LIT D.3.2. Učenik proširuje svoje leksičko naslijeđe rasuđivanjem o značenju riječi, jednostavnim pretraživanjem u rječniku i razlikovanjem razlika i analogija između jezika/dijalekata, promišljanjem vlastitih i tuđih tekstova kako bi shvatio leksičke razlike.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ leksik, odnos među riječima (sličnosti, razlike, pripadnost jednomu semantičkom polju), sinonimi, homonimi, terminologija ♦ značenje, poimanje značenja, preneseno značenje, stručna terminologija
	<p>SE LIT D.4.2. Učenik proširuje leksičku baštinu promišljajući o značenju riječi, vršeći jednostavna pretraživanja rječnika te uočava sličnosti i razlike između jezika i dijalekata, promišlja o vlastitim i tuđim tekstovima kako bi uočio različita značenja.</p>	
PISANJE		
SAMOSTALNA PRODUKCIJA		
	<p>SE LIT B.3.2. Učenik oblikuje jasne i koherentne tekstove raznih vrsta; izražava doživljaje, osjećaje koji se odnose na njegovo iskustvo i obrazovni put.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ pripovjedni tekst (bajke, basne, pripovijetka, dnevnik, osvrt) i opisni (životinje, predmeti i prostori) ♦ upravni i neupravni govor, planiranje, revizija, sinteza ♦ logički i kronološki slijed ♦ pisma, razglednice, čestitke i elektronička pošta
	<p>SE LIT B.4.2. Učenik piše jasne i koherentne tekstove raznih vrsta i tema; izražava doživljaje, osjećaje, raspoloženja i mišljenja koja se odnose na njegovo iskustvo i obrazovni put.</p>	

5.3. STRUKTURA ISPITA

Nacionalni ispit iz Talijanskog jezika, kao materinski jezik za četvrti razred osnovne škole na jeziku i pismu talijanske nacionalne manjine, sastoji se od dviju ispitnih cjelina. Prva ispitna cjelina u kojoj se ispituju područja *Razumijevanje teksta* i *Promišljanje o jeziku* sastoji se od ukupno 34 zadatka. Svakomu zadatku dodjeljuje se po jedan bod.

Druga ispitna cjelina u kojoj se ispituje područje *Pisanje* predviđa pisanje sastavka i boduje se s najviše 18 bodova.

Ispit sadrži ukupno 35 zadataka i u njemu je moguće ostvariti maksimalno 52 boda.

U tablici 10. navedeni su broj zadataka i broj bodova za svaku ispitnu cjelinu.

Tablica 10. Broj zadataka i broj bodova za svaku ispitnu cjelinu

ISPITNA CJELINA	PODRUČJE	POTPODRUČJE	BROJ ZADATAKA	BROJ BODOVA
1.	Razumijevanje jezika	Čitanje književnoga teksta	13	17
		Čitanje neknjiževnoga teksta	4	
	Promišljanje o jeziku	Gramatika	10	17
		Leksik	7	
2.	Pisanje	Samostalna produkcija	1	18
UKUPNO			35	52

Nacionalni ispit iz Talijanskoga jezika za četvrti razred za učenike koji se školuju na jeziku i pismu talijanske nacionalne manjine traje ukupno **135 minuta**. Prva ispitna cjelina traje **75 minuta**, a druga **60 minuta**. Između prve i druge ispitne cjeline stanka je od **30 minuta**.

5.4. PRIMJERI ZADATAKA

1. primjer

Una strada curiosa

Voglio insegnarti una strada,
una stradina un po' matta
che non si sa dove vada,
che non si sa dove sbatta.

Vede un ruscello che geme,
che corre solo soletto
E se lo prende a braccetto
per chiacchierare un po' insieme.

È una stradina curiosa
che non ha niente da fare:
dove c'è ombra riposa
dove c'è un bosco scompare;

e se attraversa un paese
ascolta agli usci la gente,
porta con sé quel che sente,
racconterà quel che intese.

Renzo Pezzani

Da quante strofe e da quanti versi è composta la poesia?

- A. due strofe e diciannove versi
- B. tre strofe e diciassette versi
- C. quattro strofe e quindici versi
- D. cinque strofe e dieci versi

Točan odgovor: C

Područje ispitivanja: *Razumijevanje teksta*

Potpodručje ispitivanja: *Čitanje književnoga teksta*

Odgojno-obrazovni ishod:

SE LIT C.3.2. Učenik prepoznaje strukturu složenijih tekstova različitih vrsta.

Kognitivna razina: razumijevanje

Procijenjena težina: lagano

2. primjer

Quale parola può essere inserita al posto dello spazio?

La mamma _____ un maglione rosa che le piace tanto.

- A. a
- B. ha
- C. ah
- D. à

Točan odgovor: B

Područje ispitivanja: *Promišljanje o jeziku*

Potpodručje ispitivanja: *Gramatika*

Odgojno-obrazovni ishod:

SE LIT D.3.1. Učenik prepoznaje i koristi pravopisne konvencije i gramatičke pojmove u pisanom obliku; poznaje dijelove govora.

Kognitivna razina: razumijevanje

Procijenjena težina: lagano

3. primjer

Qual è il contrario della parola *gentile*?

- A. cordiale
- B. affabile
- C. debole
- D. scortese

Točan odgovor: D

Područje ispitivanja: *Promišljanje o jeziku*

Potpodručje ispitivanja: *Leksik*

Odgojno-obrazovni ishod:

SE LIT D.3.2. Učenik proširuje svoje leksičko naslijeđe rasuđivanjem o značenju riječi, jednostavnim pretraživanjem u rječniku i razlikovanjem razlika i analogija između jezika/dijalekata, promišljanjem vlastitih i tuđih tekstova kako bi shvatio leksičke razlike.

Kognitivna razina: razumijevanje

Procijenjena težina: srednje teško

4. primjer

Il bosco

Entriamo nel bosco: che emozione! Ci sono alberi grandi che con le loro foglie coprono quasi tutto il cielo, ci sono alberelli più piccoli pieni di bacche, ci sono spazi erbosi dove le erbe sono alte alte. In terra ci sono tante foglie secche che nascondono muschi e funghi. E poi, da ogni parte, ci sono animali: molti sono piccolissimi, gli insetti, altri saltano e scivolano, altri corrono.

Dappertutto, nel bosco c'è vita: tutti gli animali e le piante, insieme, formano una comunità. Gli uccelli mangiano le bacche e ne portano lontano i semi, o mangiano gli insetti. I conigli e i cervi mangiano l'erba. Insetti di ogni tipo spargono il polline dei fiori, mangiano foglie, legno, granelli. Le foglie cadute marciscono e forniscono sostanze nutritive al terreno. Ciascuno è, a suo modo utile agli altri.

Angelo Petri

Qual è l'argomento del testo?

- A. l'impollinazione delle piante
- B. la vita dei conigli e dei cervi
- C. le piante e gli animali del bosco
- D. la semina delle bacche e dei semi

Točan odgovor: C

Područje ispitivanja: *Razumijevanje teksta*

Potpodručje ispitivanja: *Čitanje neknjiževnoga teksta*

Odgojno-obrazovni ishod:

SE LIT C.4.2. Učenik prepoznaje karakteristične elemente strukture usvojenih tekstova i razlikuje njihove vrste, sažima ih i oblikuje vlastita mišljenja.

Kognitivna razina: razumijevanje

Procijenjena težina: srednje teško

5. primjer**Parte scritta**

Titolo del tema: Un sorriso speciale

Il tema deve contenere un minimo di 100 parole.

Le frasi devono essere ben strutturate, avere un senso logico e rispettare le regole grammaticali.

Dal tema deve essere visibile l'introduzione, lo svolgimento e la conclusione.

Per scrivere il tema puoi aiutarti con la seguente traccia:

INTRODUZIONE (Quando si svolgono i fatti?, Dove si svolgono i fatti?, Chi sono i personaggi?)

SVOLGIMENTO (Cosa è successo?, Come è successo?, Perché è successo?)

CONCLUSIONE (Come termina la storia?)

Područje ispitivanja: *Pisanje*

Potpodručje ispitivanja: *Samostalna produkcija*

Odgojno-obrazovni ishodi:

SE LIT B.3.2. Učenik oblikuje jasne i koherentne tekstove raznih vrsta; izražava doživljaje, osjećaje koji se odnose na njegovo iskustvo i obrazovni put.

SE LIT B.4.2. Učenik piše jasne i koherentne tekstove raznih vrsta i tema; izražava doživljaje, osjećaje, raspoloženja i mišljenja koja se odnose na njegovo iskustvo i obrazovni put.

Kognitivna razina: primjena

Procijenjena težina: teško

Smjernice za pisanje

Potrebno je obratiti pozornost na pravopis, interpunkciju te točnu upotrebu raznolikih gramatičkih struktura. Treba izbjegavati nepotrebna ponavljanja.

Zadatak je ispunjen ako sastavak:

- sadrži sve zadane smjernice
- razumljivo i čitko predstavlja temu
- sadrži dovoljan broj riječi (minimalno 100 riječi).

Sastavak će se vrednovati s nula bodova:

- ako se napisano (tema) se ne odnosi na zadatak
- ako je sastavak napisan tiskanim slovima
- ako je sastavak u potpunosti nerazumljiv ili nečitak
- ako sastavak sadrži nedovoljan broj riječi
- ako nema odgovora (teksta, predan prazan papir)
- ako sastavak sadrži neprimjeren sadržaj (psovke, govor mržnje i slično).

5.1. OBIETTIVO DELL'ESAME

L'esame nazionale di Lingua italiana¹⁰ si propone di verificare il raggiungimento degli obiettivi formativi, degli ambiti e degli esiti pianificati nel Curricolo nazionale della disciplina Lingua italiana al termine della quarta classe della scuola elementare con lingua d'insegnamento italiana nella Repubblica di Croazia (modello A).

L'esame è strutturato in base al Curricolo della disciplina Lingua italiana per la scuola elementare e Lingua e letteratura italiana per la scuola media superiore nella lingua e nella scrittura della Minoranza nazionale italiana della Repubblica di Croazia (modello A)¹¹ (NN, n. 81/19).

5.2. CONTENUTO DELL'ESAME

Nell'esame nazionale di Lingua italiana per la quarta classe della scuola elementare con lingua d'insegnamento italiana si esaminano gli esiti formativi di tre ambiti. Ogni ambito contiene più sottoambiti:

1. *Comprensione del testo*
 - a) *Lettura di testi letterari*
 - b) *Lettura di testi non letterari*
2. *Riflessione sulla lingua*
 - a) *Grammatica*
 - b) *Lessico*
3. *Scrittura*
 - a) *Produzione autonoma*

Con l'esame nazionale di Lingua italiana per la quarta classe della scuola elementare con lingua d'insegnamento italiana si verificano gli esiti formativi di questi tre ambiti con particolare riferimento a quelli dalla prima alla quarta classe.

Nella seguente tabella sono riportati gli ambiti, i sottoambiti, gli esiti formativi e i contenuti per la realizzazione degli esiti sui quali si basa la presente prova d'esame.

10 La denominazione Lingua italiana si riferisce alla disciplina insegnata nella scuola elementare, mentre la denominazione Lingua e letteratura italiana riguarda le scuole medie superiori.

11 https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_08_81_1703.html

Tabella 9 Ambito, sottoambito, esiti e contenuti per la realizzazione degli esiti formativi della lingua italiana

AMBITO/SOTTOAMBITO	ESITO	CONTENUTI PER LA REALIZZAZIONE DEGLI ESITI FORMATIVI
COMPRESIONE DEL TESTO		
LETTURA DI TESTI LETTERARI		
Tecnica e contenuto	SE LIT C.2.1. L'allievo padroneggia la lettura sia nella modalità ad alta voce sia in quella silenziosa; comprende in modo autonomo testi di vario tipo, ne coglie il tema e formula semplici giudizi personali.	Consolidamento della lettura: <ul style="list-style-type: none"> ♦ senso globale, scopo comunicativo, inserimento di informazioni ♦ testo narrativo (fiabe, favole, miti e leggende, racconti), descrittivo, espositivo e poetico (strofa, verso, rima) ♦ figure retoriche: personificazione, metafora, similitudine, onomatopea; ♦ autore, narratore, punto di vista ♦ discorso diretto e indiretto ♦ protagonista, personaggi principali e secondari, tempi, luoghi ♦ elementi fantastici e realistici, informazioni principali ♦ riassunto, giudizi personali, domande ♦ generi testuali (realistico, verosimile, fantastico, d'avventura, mitologico), elementi grafici, struttura (introduzione, sviluppo, conclusione), sequenze e tecniche narrative ♦ nessi causali, le informazioni implicite ♦ analisi e sintesi
	SE LIT C.3.1. L'allievo legge e comprende testi di vario tipo; usa strategie opportune per analizzare e sintetizzare il contenuto di un testo, ne coglie il tema e formula giudizi personali.	
Struttura	SE LIT C.3.2. L'allievo riconosce la struttura di testi più complessi di vario tipo.	
	SE LIT C.4.2. L'allievo riconosce gli elementi strutturali caratteristici dei testi appresi e ne distingue il tipo, sintetizza e formula giudizi personali.	
Letture	SE LIT C.3.3. L'allievo legge testi della letteratura dell'infanzia, sia assegnati sia scelti secondo il proprio interesse, esprime pensieri e sensazioni e li collega con il proprio vissuto.	
LETTURA DI TESTI NON LETTERARI		
Tecnica e contenuto	SE LIT C.2.1. L'allievo padroneggia la lettura sia nella modalità ad alta voce sia in quella silenziosa; comprende in modo autonomo testi di vario tipo, ne coglie il tema e formula semplici giudizi personali.	Consolidamento della lettura: <ul style="list-style-type: none"> ♦ senso globale, scopo comunicativo, inserimento di informazioni ♦ testo informativo e regolativo ♦ struttura, informazioni principali, analisi e sintesi
Struttura	SE LIT C.3.2. L'allievo riconosce la struttura di testi più complessi di vario tipo.	
Letture	SE LIT C.3.3. L'allievo legge testi della letteratura dell'infanzia, sia assegnati sia scelti secondo il proprio interesse, esprime pensieri e sensazioni e li collega con il proprio vissuto.	

AMBITO/SOTTOAMBITO	ESITO	CONTENUTI PER LA REALIZZAZIONE DEGLI ESITI FORMATIVI
RIFLESSIONE SULLA LINGUA		
GRAMMATICA		
	<p>SE LIT D.3.1. L'allievo riconosce e usa le convenzioni ortografiche e le nozioni grammaticali nella produzione scritta; conosce le parti del discorso.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ ortografia, interpunzione, nomi (significato, forma, struttura), articoli, verbi, tempi verbali, verbi ausiliari, coniugazioni, pronomi, aggettivi qualificativi e possessivi ♦ segni d'interpunzione, frase minima; preposizioni ♦ frase semplice, complemento oggetto, di tempo, luogo e modo ♦ analisi logica e grammaticale ♦ discorso diretto e indiretto
	<p>SE LIT D.4.1. L'allievo conosce e applica le conoscenze fondamentali relative alle convenzioni ortografiche, alle parti del discorso, all'organizzazione sintattica della frase semplice e ai principali connettivi.</p>	
LESSICO		
	<p>SE LIT D.3.2. L'allievo amplia il patrimonio lessicale ragionando sul significato delle parole, operando semplici ricerche sul dizionario e distingue differenze e analogie tra lingue/ dialetti, riflette sui testi propri e altrui per cogliere le differenze lessicali.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ lessico, relazioni tra le parole (somiglianze, differenze, appartenenza a un campo semantico), sinonimi, omonimi e contrari, termini specifici ♦ significato, accezioni di significato, significato figurato, termini specifici e settoriali
	<p>SE LIT D.4.2. L'allievo amplia il patrimonio lessicale ragionando sul significato delle parole, operando semplici ricerche sul dizionario e distingue differenze e analogie tra lingue/ dialetti, riflette sui testi propri e altrui per cogliere le varie accezioni.</p>	
SCRITTURA		
PRODUZIONE AUTONOMA		
	<p>SE LIT B.3.2. L'allievo compone testi chiari e coerenti di vario tipo; esprime esperienze, emozioni, stati d'animo legati al vissuto e al percorso di studio.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ testo narrativo (fiabe, favole racconto, diario, relazione) e descrittivo (animali, oggetti e ambienti) ♦ discorso diretto ed indiretto, pianificazione, revisione, sintesi ♦ ordine logico e cronologico ♦ lettere, cartoline, biglietti augurali, e-mail
	<p>SE LIT B.4.2. L'allievo scrive testi chiari e coerenti di vario tipo e argomento; esprime esperienze, emozioni, stati d'animo e riflessioni legati al vissuto e al percorso di studio.</p>	

5.3. STRUTTURA DELL'ESAME

L'esame nazionale di Lingua italiana per la quarta classe della scuola elementare con lingua d'insegnamento italiana è formato da due unità d'esame: *Comprensione del testo*, *Riflessione sulla lingua* e *Scrittura*.

Gli ambiti *Comprensione del testo* e *Riflessione sulla lingua* della prima unità d'esame contengono complessivamente 34 esercizi. Ogni esercizio in questa unità porta un punto. L'ambito *Scrittura* della seconda unità prevede un esercizio di scrittura e porta 18 punti.

La prova d'esame contiene complessivamente 35 esercizi per un totale di 52 punti.

Nella seguente tabella è riportato il numero di esercizi e il numero di punti di ogni unità d'esame.

Tabella 10 Numero di esercizi e numero di punti per ogni unità

UNITÀ	AMBITO	SOTTOAMBITO	NUMERO DI ESERCIZI	NUMERO DI PUNTI
1.	Comprensione del testo	Letture di testi letterari	13	17
		Letture di testi non letterari	4	
	Riflessione sulla lingua	Grammatica	10	17
		Lessico	7	
2.	Scrittura	Produzione autonoma	1	18
TOTALE			35	52

L'esame nazionale di Lingua italiana per la quarta classe della scuola elementare con lingua d'insegnamento italiana ha una durata complessiva di **135 minuti**. La durata della prima unità d'esame è di **75 minuti**, mentre quella della seconda unità è di **60 minuti** con una pausa di **30 minuti** tra le due unità.

5.4. ESEMPI DI ESERCIZI

I Esempio

Una strada curiosa

Voglio insegnarti una strada,
una stradina un po' matta
che non si sa dove vada,
che non si sa dove sbatta.

Vede un ruscello che geme,
che corre solo soletto
E se lo prende a braccetto
per chiacchierare un po' insieme.

È una stradina curiosa
che non ha niente da fare:
dove c'è ombra riposa
dove c'è un bosco scompare;

e se attraversa un paese
ascolta agli usci la gente,
porta con sé quel che sente,
racconterà quel che intese.

Renzo Pezzani

Da quante strofe e da quanti versi è composta la poesia?

- A. due strofe e diciannove versi
- B. tre strofe e diciassette versi
- C. quattro strofe e quindici versi
- D. cinque strofe e dieci versi

Risposta esatta: C

Ambito: *Comprensione del testo*

Sottoambito: *Lettura di testi letterari*

Esito formativo:

SE LIT C.3.2. L'allievo riconosce la struttura di testi più complessi di vario tipo.

Abilità cognitiva: comprensione

Livello di difficoltà: medio

Il Esempio

Quale parola può essere inserita al posto dello spazio?

La mamma _____ un maglione rosa che le piace tanto.

- A. a
- B. ha
- C. ah
- D. à

Risposta esatta: B

Ambito: *Riflessione sulla lingua*

Sottoambito: *Grammatica*

Esito formativo:

SE LIT D.3.1. L'allievo riconosce e usa le convenzioni ortografiche e le nozioni grammaticali nella produzione scritta; conosce le parti del discorso.

Abilità cognitiva: comprensione

Livello di difficoltà: basso

III Esempio

Qual è il contrario della parola *gentile*?

- A. cordiale
- B. affabile
- C. debole
- D. scortese

Risposta esatta: D

Ambito: *Riflessione sulla lingua*

Sottoambito: *Lessico*

Esito formativo:

SE LIT D.3.2. L'allievo amplia il patrimonio lessicale ragionando sul significato delle parole, operando semplici ricerche sul dizionario e distingue differenze e analogie tra lingue/dialetti, riflette sui testi propri e altrui per cogliere le differenze lessicali.

Abilità: comprensione

Livello di difficoltà: medio

IV Esempio*Il bosco*

Entriamo nel bosco: che emozione! Ci sono alberi grandi che con le loro foglie coprono quasi tutto il cielo, ci sono alberelli più piccoli pieni di bacche, ci sono spazi erbosi dove le erbe sono alte alte. In terra ci sono tante foglie secche che nascondono muschi e funghi. E poi, da ogni parte, ci sono animali: molti sono piccolissimi, gli insetti, altri saltano e scivolano, altri corrono.

Dappertutto, nel bosco c'è vita: tutti gli animali e le piante, insieme, formano una comunità. Gli uccelli mangiano le bacche e ne portano lontano i semi, o mangiano gli insetti. I conigli e i cervi mangiano l'erba. Insetti di ogni tipo spargono il polline dei fiori, mangiano foglie, legno, granelli. Le foglie cadute marciscono e forniscono sostanze nutritive al terreno. Ciascuno è, a suo modo utile agli altri.

Angelo Petri

Qual è l'argomento del testo?

- A. l'impollinazione delle piante
- B. la vita dei conigli e dei cervi
- C. le piante e gli animali del bosco
- D. la semina delle bacche e dei semi

Risposta esatta: C**Ambito:** *Comprensione del testo***Sottoambito:** *Lettura di testi non letterari***Esiti formativo:**

SE LIT C.4.2. L'allievo riconosce gli elementi strutturali caratteristici dei testi appresi e ne distingue il tipo, sintetizza e formula giudizi personali.

Abilità: comprensione**Livello di difficoltà:** medio

V Esempio

Parte scritta

Titolo del tema: Un sorriso speciale

Il tema deve contenere un minimo di 100 parole.

Le frasi devono essere ben strutturate, avere un senso logico e rispettare le regole grammaticali.

Dal tema deve essere visibile l'introduzione, lo svolgimento e la conclusione.

Per scrivere il tema puoi aiutarti con la seguente traccia:

INTRODUZIONE (Quando si svolgono i fatti?, Dove si svolgono i fatti?, Chi sono i personaggi?)

SVOLGIMENTO (Cosa è successo?, Come è successo?, Perché è successo?)

CONCLUSIONE (Come termina la storia?)

Ambito: *Scrittura*

Sottoambito: *Produzione autonoma*

Esiti formativi:

SE LIT B.3.2.

L'allievo compone testi chiari e coerenti di vario tipo; esprime esperienze, emozioni, stati d'animo legati al vissuto e al percorso di studio.

SE LIT B.4.2.

L'allievo scrive testi chiari e coerenti di vario tipo e argomento; esprime esperienze, emozioni, stati d'animo e riflessioni legati al vissuto e al percorso di studio.

Abilità: applicazione

Livello di difficoltà: difficile

Indicazioni per la scrittura del tema

È necessario fare attenzione all'ortografia, alla punteggiatura e all'uso corretto delle varie strutture grammaticali. Devono essere evitate ripetizioni inutili.

L'attività è completata se il tema:

- contiene tutte le indicazioni predefinite
- presenta l'argomento in modo comprensibile e chiaro
- contiene un numero sufficiente di parole (minimo 100 parole).

Il tema sarà valutato con zero punti se:

- non si riferisce all'argomento
- è scritto in stampatello
- è completamente incomprensibile o illeggibile
- contiene un numero insufficiente di parole
- non contiene nessuna risposta (consegnato il foglio in bianco)
- contiene contenuti inappropriati (parolacce, incitamento all'odio, ecc.).

6. MATEMATIKA

6.1. CILJ ISPITIVANJA

Nacionalnim ispitom iz Matematike ispituju se matematička znanja i vještine, razina matematičke komunikacije i kompetencija rješavanja problema koje su učenici četvrtoga razreda stekli tijekom prvih četiriju godina osnovnoškolskoga obrazovanja.

Ispit je sastavljen prema Kurikulumu nastavnoga predmeta Matematika za osnovne škole i gimnazije u Republici Hrvatskoj¹² (NN, br. 7/19).

6.2. SADRŽAJ ISPITA

U nacionalnome ispitu iz Matematike za četvrti razred osnovne škole ispituju se odgojno-obrazovni ishodi/sadržaji iz sljedećih područja ispitivanja i njihovih pripadajućih potpodručja:

1. *Brojevi*
 - a) *Odnosi među brojevima*
 - b) *Računske radnje*
2. *Algebra i funkcije*
 - a) *Nizovi*
 - b) *Jednakosti s nepoznatim članom*
3. *Oblik i prostor*
 - a) *Geometrija ravnine*
 - b) *Geometrija prostora*
4. *Mjerenje*
 - a) *Procjena i mjerenje (opseg i volumen)*
 - b) *Mjerne jedinice*
5. *Podatci, statistika i vjerojatnost*
 - a) *Prikazi podataka.*

U tablici 11. navedena su područja i potpodručja ispitivanja te odgojno-obrazovni ishodi koji se ispituju nacionalnim ispitom.

Tablica 11. Područja i potpodručja ispitivanja te odgojno-obrazovni ishodi koji se ispituju

PODRUČJE	POTPODRUČJE	ODGOJNO–OBRAZOVNI ISHODI
Brojevi	Odnosi među brojevima	MAT OŠ A.4.1. Služi se prirodnim brojevima do milijun.
	Računske radnje	MAT OŠ A.4.2. Pisano zbraja i oduzima u skupu prirodnih brojeva do milijun.
		MAT OŠ A.4.3. Pisano množi i dijeli dvoznamenkastim brojevima u skupu prirodnih brojeva do milijun.
		MAT OŠ A.4.4. Primjenjuje četiri računske operacije i odnose među brojevima u problemskim situacijama.
		MAT OŠ A.3.3. Dijeli prirodne brojeve do 100 s ostatkom.
		MAT OŠ A.3.4. Pisano množi i dijeli prirodne brojeve do 1000 jednoznamenkastim brojem.
		MAT OŠ A.3.5. Izvodi više računskih operacija.
		MAT OŠ A.3.6. Primjenjuje četiri računske operacije i odnose među brojevima u problemskim situacijama.
Algebra i funkcije	Nizovi	MAT OŠ B.2.1. Prepoznaje uzorak i kreira niz objašnjavajući pravilnost nizanjanja.
	Jednakost s nepoznatim članom	MAT OŠ B.4.1. Određuje vrijednost nepoznate veličine u jednakostima ili nejednakostima.
Oblik i prostor	Geometrija ravnine	MAT OŠ C.2.1. Opisuje i crta dužine.
		MAT OŠ C.3.2. Prepoznaje i crta pravce u različitim međusobnim odnosima.
		MAT OŠ C.4.1. Određuje i crta kut.
		MAT OŠ C.4.5. Povezuje sve poznate geometrijske oblike.
	Geometrija prostora	MAT OŠ C.4.2. Razlikuje i opisuje trokute prema duljinama stranica te pravokutni trokut.
		MAT OŠ C.4.4. Crta i konstruira geometrijske likove.
Mjerenje	Procjena i mjerenje (opseg i volumen)	MAT OŠ D.3.1. Procjenjuje, mjeri i crta duljine dužine.
		MAT OŠ D.3.2. Procjenjuje i mjeri masu tijela.
		MAT OŠ D.3.3. Određuje opseg likova.

PODRUČJE	POTPODRUČJE	ODGOJNO–OBRAZOVNI ISHODI
Mjerenje	Mjerne jedinice	MAT OŠ D.2.3. Procjenjuje i mjeri vremenski interval.
		MAT OŠ D.3.4. Procjenjuje i mjeri volumen tekućine.
Podatci, statistika i vjerojatnost	Prikazi podataka	MAT OŠ E.3.1 Služi se različitim prikazima podataka.

6.3. STRUKTURA ISPITA

Nacionalni ispit iz Matematike za četvrti razred osnovne škole sadrži 30 zadataka.

U ispitu je 20 zadataka višestrukoga izbora (67 %), osam zadataka kratkoga odgovora (26 %) i dva zadatka produženoga odgovora (7 %).

Svaki zadatak višestrukoga izbora boduje se jednim bodom. Svaki zadatak kratkoga odgovora boduje se jednim bodom. Svaki zadatak produženoga odgovora boduje se dvama bodovima.

U tablici 12. naveden je broj zadataka u ispitu prema vrstama zadataka za svako područje ispitivanja.

Tablica 12. Broj zadataka u ispitu prema vrstama zadataka za svako područje ispitivanja

PODRUČJE	VRSTA ZADATAKA			UKUPAN BROJ ZADATAKA
	VIŠESTRUKI IZBOR	KRATKI ODGOVOR	PRODUŽENI ODGOVOR	
Brojevi	10	4	1	15
Algebra i funkcije	4	0	0	4
Oblik i prostor	1	3	1	5
Mjerenje	4	1	0	5
Podatci, statistika i vjerojatnost	1	0	0	1
UKUPNO	20	8	2	30

U ispitu je moguće ostvariti 32 boda.

U tablici 13. naveden je broj bodova u ispitu prema vrstama zadataka za svako područje ispitivanja.

Tablica 13. Broj bodova u ispitu prema vrstama zadataka za svako područje ispitivanja

PODRUČJE	VRSTA ZADATAKA			UKUPAN BROJ BODOVA
	VIŠESTRUKI IZBOR	KRATKI ODGOVOR	PRODUŽENI ODGOVOR	
Brojevi	10	4	2	16
Algebra i funkcije	4	0	0	4
Oblik i prostor	1	3	2	6
Mjerenje	4	1	0	5
Podatci, statistika i vjerojatnost	1	0	0	1
UKUPNO	20	8	4	32

Nacionalni ispit iz Matematike traje 60 minuta.

6.4. PRIMJERI ZADATAKA

1. primjer

Koliko je $32 - 12 : 4 + 17$?

Odgovor: _____

Točan odgovor: 46

Područje ispitivanja: *Brojevi*

Potpodručje ispitivanja: *Računske radnje*

Odgojno-obrazovni ishod:

MAT OŠ A.3.5. Izvodi više računskih operacija.

Kognitivna razina: razumijevanje

Procijenjena težina: srednje teško

2. primjer

Konstruiraj trokut sa stranicama duljine 5 cm, 3 cm i 5 cm.
Koje je vrste konstruirani trokut?

Odgovor: _____

BODOVANJE:

Jednim bodom boduje se točno konstruirani trokut.

Drugim bodom boduje se odgovor na pitanje (zapisan na crtu za odgovor).

Točan odgovor: jednakokračan trokut

Područje ispitivanja: *Oblik i prostor*

Potpodručje ispitivanja: *Geometrija prostora*

Odgojno-obrazovni ishodi:

MAT OŠ C.4.4. Crta i konstruira geometrijske likove.

MAT OŠ C.4.2. Razlikuje i opisuje trokute prema duljinama stranica te pravokutni trokut.

Kognitivna razina: primjena

Procijenjena težina: teško

3. primjer

Za koje neparne brojeve vrijedi nejednakost $534 < a < 539$?

- A. 535, 537
- B. 535, 537, 539
- C. 535, 536, 537, 538
- D. 534, 535, 537, 538, 539

Točan odgovor: A

Područje ispitivanja: *Algebra i funkcije*

Potpodručje ispitivanja: *Jednakosti s nepoznatim članom*

Obrazovni ishod:

MAT OŠ B.4.1. Određuje vrijednost nepoznate veličine u jednakostima ili nejednakostima.

Kognitivna razina: razumijevanje

Procijenjena težina: srednje teško

4. primjer

Janin trening plivanja počinje u 10 sati i završava u 12 sati. Jučer je s treninga otišla 15 minuta ranije. Koliko je vremena Jana jučer provela na treningu?

- A. 1 h i 15 min
- B. 1 h i 30 min
- C. 1 h i 45 min
- D. 2 h i 15 min

Točan odgovor: C

Područje ispitivanja: *Mjerenje*

Potpodručje ispitivanja: *Mjerne jedinice*

Obrazovni ishod:

MAT OŠ D.2.3. Procjenjuje i mjeri vremenski interval.

Kognitivna razina: razumijevanje

Procijenjena težina: lagano

5. primjer

U tablici je prikazan broj kovanica koje su djeca ubacila u svoje kasice. Koliko su ukupno eura ubacili dječaci?

Ime djeteta	Kovanice
Marko	
Ana	
Maja	
Ivo	
Marija	

- A. 6 eura
- B. 10 eura
- C. 12 eura
- D. 16 eura

Točan odgovor: C

Područje ispitivanja: Podatci, statistika i vjerojatnost

Potpodručje ispitivanja: Prikazi podataka

Obrazovni ishod:

MAT OŠ E.3.1. Služi se različitim prikazima podataka.

Kognitivna razina: razumijevanje

Procijenjena težina: lagano

7. PRIRODA I DRUŠTVO

7.1. CILJ ISPITIVANJA

Nacionalnim ispitom iz Prirode i društva za učenike četvrtoga razreda osnovne škole ispituju se znanja i kompetencije u svijetu istraživanja i spoznavanja prirode, života ljudi i društvenih odnosa te pravilne, sigurne i svrsishodne upotrebe tehnologije, tehničkih i informatičkih proizvoda, kao i gospodarske i etičke vrijednosti ljudskoga rada.

Ispit je sastavljen prema Kurikulumu za nastavni predmet Priroda i društvo za osnovne škole u Republici Hrvatskoj¹³ (NN, br. 7/19).

7.2. SADRŽAJ ISPITA

Nacionalnim ispitom iz Prirode i društva za četvrti razred ispituju se odgojno-obrazovni ishodi/sadržaji iz sljedećih područja ispitivanja i njihovih pripadajućih potpodručja:

1. *Organiziranost svijeta oko nas*
 - a) *Organiziranost živih bića*
 - b) *Organiziranost društvenih zajednica*
 - c) *Organiziranost vremena*
2. *Promjene i odnosi*
 - a) *Snalaženje u prostoru*
 - b) *Ciklusi u prirodi*
 - c) *Odnos prema prirodi i sebi*
3. *Pojedinac i društvo*
 - a) *Društvena odgovornost*
4. *Energija*
 - a) *Prijenos i pretvorba energije.*

Navedena područja ispitivanja obuhvaćaju potpodručja za koja su u tablicama 14., 15., 16. i 17. navedeni odgojno-obrazovni ishodi koje je moguće ispitati nacionalnim ispitom.

1. *Organiziranost svijeta oko nas*

U prvome području ispituju se temeljni i zajednički principi prirodnih i društvenih sustava. Naglasak je na ispitivanju organiziranosti živoga i neživoga u prirodi, njihove međusobne povezanosti i opstanka svih živih bića te vremenske organizacije na različitim razinama. U tablici 14. navedena su potpodručja ispitivanja, odgojno-obrazovni ishodi i sadržajna osnova područja ispitivanja *Organiziranost svijeta oko nas*.

13 https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_7_147.html

Tablica 14. Potpodručja ispitivanja, odgojno–obrazovni ishodi i sadržajna osnova područja ispitivanja Organiziranost svijeta oko nas

POTPODRUČJA ISPITIVANJA	ODGOJNO–OBRAZOVNI ISHOD	SADRŽAJNA OSNOVA
Organiziranost živih bića	<p>PID OŠ A.2.1. Učenik uspoređuje organiziranost u prirodi i objašnjava važnost organiziranosti.</p> <p>PID OŠ A.2.2. Učenik objašnjava organiziranost vremena i prikazuje vremenski slijed događaja.</p> <p>PID OŠ A.2.3. Učenik uspoređuje organiziranost različitih zajednica i prostora dajući primjere iz neposrednoga okružja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ uloga organa ♦ dijelovi prirode po zadanome kriteriju ♦ živa bića s obzirom na prehranu ♦ živi i neživi dijelovi prirode ♦ dijelovi različitih zajednica i prostora ♦ prirodna i društvena obilježja domovine ♦ povezanost prirodnoga i društvenoga okružja s gospodarstvom ♦ vremensko razdoblje na kalendaru ♦ aktivnosti u vremenskome periodu dana i tjedna ♦ desetljeća, stoljeća, tisućljeća na lenti vremena, vremenskoj crti ♦ organizacija vremena ♦ snalaženje u vremenu
Organiziranost društvenih zajednica	<p>PID OŠ A.3.1. Učenik zaključuje o organiziranosti prirode.</p> <p>PID OŠ A.3.2. Učenik prikazuje vremenski slijed događaja i procjenjuje njihovu važnost.</p>	
Organiziranost vremena	<p>PID OŠ A.4.1. Učenik zaključuje o organiziranosti ljudskoga tijela i životnih zajednica.</p> <p>PID OŠ B.2.2. Učenik zaključuje o promjenama u prirodi koje se događaju tijekom godišnjih doba.</p> <p>PID OŠ C.4.1. Učenik obrazlaže ulogu, utjecaj i važnost povijesnoga nasljeđa te prirodnih i društvenih različitosti domovine na razvoj nacionalnoga identiteta.</p> <p>PID OŠ C.4.3. Učenik objašnjava povezanost prirodnoga i društvenoga okružja s gospodarstvom Republike Hrvatske.</p>	

2. Promjene i odnosi

U području *Promjene i odnosi* ispituje se snalaženje u prostoru na razini neposrednoga prostora, u lokalnoj zajednici te na razini Republike Hrvatske. Također, ispituju se ciklusi u prirodi s težištem na promjenama i odnosima u prirodi te na međusobnoj ovisnosti živih bića, kao i životni uvjeti i raznolikost živih bića, a u skladu s mogućnostima ispituje se i odnos prema sebi, drugima i prirodi.

U tablici 15. navedeni su potpodručja ispitivanja, odgojno-obrazovni ishodi i sadržajna osnova područja ispitivanja *Promjene i odnosi*.

Tablica 15. Potpodručja ispitivanja, odgojno-obrazovni ishodi i sadržajna osnova područja ispitivanja *Promjene i odnosi*

POTPODRUČJA ISPITIVANJA	ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD	SADRŽAJNA OSNOVA
<p><i>Snalaženje u prostoru</i></p> <p><i>Ciklusi u prirodi</i></p> <p><i>Odnos prema prirodi i sebi</i></p>	<p>PID OŠ A.3.3. Učenik zaključuje o organiziranosti lokalne zajednice, uspoređuje prikaze različitih prostora.</p> <p>PID OŠ A.4.3. Učenik objašnjava organiziranost Republike Hrvatske i njezina nacionalna obilježja.</p> <p>PID OŠ B.2.2. Učenik objašnjava važnost odgovornoga odnosa čovjeka prema sebi i prirodi.</p> <p>PID OŠ B.3.1. Učenik raspravlja o važnosti odgovornoga odnosa prema sebi, drugima i prirodi.</p> <p>PID OŠ B.3.2. Učenik zaključuje o promjenama i odnosima u prirodi te međusobnoj ovisnosti živih bića i prostora na primjerima iz svoga okoliša.</p> <p>PID OŠ B.3.4. Učenik se snalazi u prostoru, tumači plan mjesta i kartu zavičaja, izrađuje plan neposrednoga okružja i zaključuje o povezanosti prostornih obilježja zavičaja i načina života ljudi.</p> <p>PID OŠ B.4.1. Učenik vrednuje važnost odgovornoga odnosa prema sebi, drugima i prirodi.</p> <p>PID OŠ B.4.2. Učenik analizira i povezuje životne uvjete i raznolikost živih bića na različitim staništima te opisuje cikluse u prirodi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ geografska karta i geografska obilježja Republike Hrvatske ♦ strane svijeta ♦ granice Republike Hrvatske ♦ simboli i smještaj na planu ♦ životni uvjeti i raznolikost živih bića na različitim staništima ♦ pripadnost vrste određenomu staništu ♦ utjecaj životnih uvjeta na životne zajednice ♦ promjene u prirodi tijekom godišnjih doba ♦ kruženje vode u prirodi ♦ utjecaj čovjeka na biljke i životinje ♦ odgovorno ponašanje prema okolišu ♦ bolesti dječje dobi ♦ pripadnost vrste određenomu staništu ♦ utjecaj životnih uvjeta na životne zajednice ♦ promjene u prirodi tijekom godišnjih doba ♦ kruženje vode u prirodi

3. Pojedinac i društvo

U području *Pojedinac i društvo* ispituje se društvena odgovornost kroz prava, pravila i dužnosti pojedinca, odgovorno ponašanje, uloga i važnost povijesnoga naslijeđa te prirodna i društvena baština i različitosti.

U tablici 16. navedena su potpodručja ispitivanja, odgojno-obrazovni ishodi i sadržajna osnova područja ispitivanja *Pojedinac i društvo*.

Tablica 16. Potpodručja ispitivanja, odgojno-obrazovni ishodi i sadržajna osnova područja ispitivanja *Pojedinac i društvo*

POTPODRUČJA ISPITIVANJA	ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD	SADRŽAJNA OSNOVA
Društvena odgovornost	<p>PID OŠ C.2.2. Učenik raspravlja o ulozi i utjecaju pravila, prava i dužnosti na zajednicu te važnosti odgovornoga ponašanja.</p> <p>PID OŠ C.4.1. Učenik obrazlaže ulogu, utjecaj i važnost povijesnoga naslijeđa te prirodnih i društvenih različitosti domovine na razvoj nacionalnoga identiteta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ prirodna, kulturna, materijalna i nematerijalna baština te baština pod zaštitom UNESCO-a ♦ važni telefonski brojevi

4. Energija

U području *Energija* ispituju se izvori i oblici, korištenje, prijenos i pretvorba energije, kao i povezanost energije u životnim ciklusima i ciklusima tvari u prirodi.

U tablici 17. navedena su potpodručja ispitivanja, odgojno-obrazovni ishodi i sadržajna osnova područja ispitivanja *Energija*.

Tablica 17. Potpodručja ispitivanja, odgojno-obrazovni ishodi i sadržajna osnova područja ispitivanja *Energija*

POTPODRUČJA ISPITIVANJA	ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD	SADRŽAJNA OSNOVA
Prijenos i pretvorba energije	<p>PID OŠ D.2.1. Učenik prepoznaje različite izvore i oblike, prijenos i pretvorbu energije i objašnjava važnost i potrebu štednje energije na primjerima iz svakodnevnoga života.</p> <p>PID OŠ D.3.1. Učenik opisuje različite primjere korištenja, prijenosa i pretvorbe energije na temelju vlastitih iskustava.</p> <p>PID OŠ D.4.1. Učenik opisuje prijenos, pretvorbu i povezanost energije u životnim ciklusima i ciklusima tvari u prirodi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ izvori korištenja energije ♦ pretvorba energije ♦ utjecaj primjene energije na okoliš ♦ pohrana energije ♦ važnost prehrane za rast i razvoj ♦ onečišćenja okoliša

7.3. STRUKTURA ISPITA

Nacionalni ispit iz Prirode i društva za četvrti razred osnovne škole sadrži 32 zadatka, od kojih je 69 % zatvorenoga tipa (22 zadatka višestrukoga izbora), a 31 % otvorenoga tipa (10 zadataka kratkoga odgovora i dopunjavanja).

Područje ispitivanja *Organiziranost svijeta oko nas* zastupljeno je u ispitu s 14 zadataka (44 %) iz triju potpodručja: *Organiziranost živih bića*, *Organiziranost društvenih zajednica* i *Organiziranost vremena*.

Područje ispitivanja *Promjene i odnosi* zastupljeno je u ispitu s 11 zadataka (34 %) iz triju potpodručja: *Snalaženje u prostoru*, *Ciklusi u prirodi* i *Odnos prema prirodi i sebi*.

Područje ispitivanja *Pojedinac i društvo* zastupljeno je u ispitu s trima zadacima (9 %) iz jednoga potpodručja: *Društvena odgovornost*.

Područje ispitivanja *Energija* zastupljeno je u ispitu s četirima zadacima (13 %) iz jednoga potpodručja: *Prijenos i pretvorba energije*.

U tablici 18. navedeni su broj zadataka i broj bodova za svako područje ispitivanja.

Tablica 18. Broj zadataka i broj bodova u ispitu za svako područje ispitivanja

PODRUČJE	BROJ ZADATAKA	BROJ BODOVA
<i>Organiziranost svijeta oko nas</i>	14	14
<i>Promjene i odnosi</i>	11	11
<i>Pojedinac i društvo</i>	3	3
<i>Energija</i>	4	4
UKUPNO	32	32

Ispit iz Prirode i društva traje **60 minuta**.

7.4. PRIMJERI ZADATAKA

1. primjer

Učenici žele zasaditi biljke uz plažu na otoku Hvaru. Koje će biljke najuspješnije rasti na tome području?

- A. lipa, hrast, bazga
- B. jela, bukva, lijeska
- C. vrba, topola, trstika
- D. hrast crnika, lovor, bor

Točan odgovor: D

Područje ispitivanja: *Organiziranost svijeta oko nas*

Potpodručje ispitivanja: *Organiziranost živih bića*

Odgojno-obrazovni ishod:

A.4.1. Učenik zaključuje o organiziranosti ljudskoga tijela i životnih zajednica.

Kognitivna razina: primjena

Procijenjena težina: srednje teško

2. primjer

Medvjed je u zimskim mjesecima izložen velikoj hladnoći. Što od navedenih tjelesnih obilježja pomaže medvjedu zadržati toplinu?

- A. čvrsti zubi
- B. velike šape
- C. debelo krzno
- D. oštre pandže

Točan odgovor: C

Područje ispitivanja: *Promjene i odnosi*

Potpodručje ispitivanja: *Ciklusi u prirodi*

Odgojno-obrazovni ishod:

B.4.2. Učenik analizira i povezuje životne uvjete i raznolikost živih bića na različitim staništima te opisuje cikluse u prirodi.

Kognitivna razina: razumijevanje

Procijenjena težina: srednje teško

3. primjer

Ivan je posjetio zaštićeno močvarno područje na istoku Republike Hrvatske. Koji je park prirode Ivan posjetio?

- A. Papuk
- B. Kopački rit
- C. Vransko jezero
- D. Žumberak – Samoborsko gorje

Točan odgovor: B

Područje ispitivanja: *Pojedinac i društvo*

Potpodručje ispitivanja: *Društvena odgovornost*

Odgojno-obrazovni ishod:

C.4.1. Učenik obrazlaže ulogu, utjecaj i važnost povijesnoga nasljeđa te prirodnih i društvenih različitosti domovine na razvoj nacionalnoga identiteta.

Kognitivna razina: razumijevanje

Procijenjena težina: srednje teško

4. primjer

Kojemu reljefnom obliku pripadaju Velebit i Dinara, a obojani su tonovima smeđe boje na geografskim kartama?

Odgovor: _____

Točan odgovor: planine ili uzvisine

Područje ispitivanja: *Organiziranost svijeta oko nas*

Potpodručje ispitivanja: *Snalaženje u prostoru*

Odgojno-obrazovni ishod:

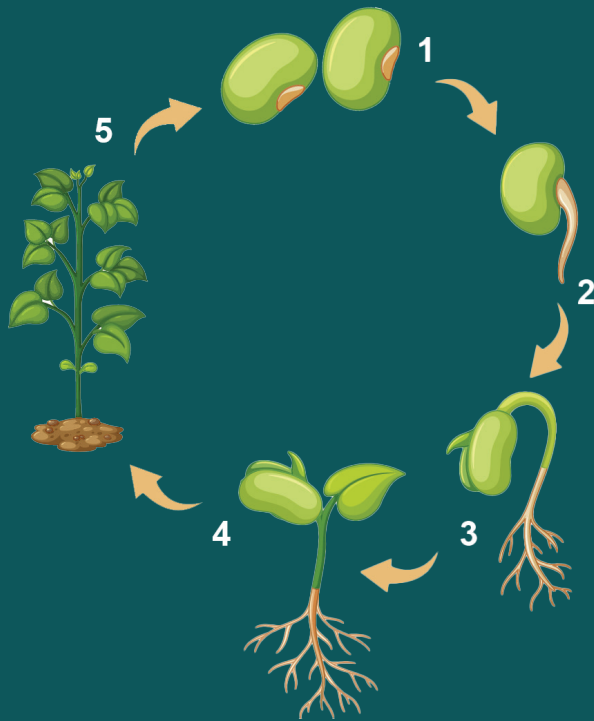
A.3.3. Učenik zaključuje o organiziranosti lokalne zajednice, uspoređuje prikaze različitih prostora.

Kognitivna razina: znanje

Procijenjena težina: lagano

4. primjer

Pozorno promotri sliku životnoga ciklusa biljke graha.

Kojim je brojem označen dio životnoga ciklusa graha kada se može razviti cvijet?

Odgovor: _____

Točan odgovor: 5

Područje ispitivanja: *Promjene i odnosi*

Potpodručje ispitivanja: *Odnos prema prirodi i sebi*

Odgojno-obrazovni ishod:

B.4.2. Učenik analizira i povezuje životne uvjete i raznolikost živih bića na različitim staništima te opisuje cikluse u prirodi.

Kognitivna razina: razumijevanje

Procijenjena težina: srednje teško

